

Załącznik Nr 1
do Uchwały nr 26/2026
z dnia 29.04.2026 r.
Senatu ŚUM

Program kształcenia na studiach podyplomowych

MEDYCYNĄ POLA WALKI

Załączniki:

1. Zasady organizacji kształcenia
2. Zakładane efekty kształcenia
3. Plan studiów podyplomowych
4. Sylabusy

Zasady organizacji kształcenia

Medycyna Pola Walki

1. ZASADY ORGANIZACJI STUDIÓW

1.1 Organizatorzy

Organizatorami studiów podyplomowych są: Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach wraz z Jednostką Wojskową Komandosów z Lublińca.

1.2 Zakres studiów podyplomowych:

Medycyna pola walki to dziedzina medycyny zajmująca się ratowaniem życia i zdrowia w warunkach konfliktów zbrojnych oraz innych sytuacjach kryzysowych, takich jak klęski żywiołowe czy zdarzenia taktyczne w środowisku cywilnym. Obejmuje działania podejmowane w ekstremalnych i niestandardowych warunkach, gdzie dostęp do tradycyjnej opieki medycznej jest ograniczony, a czas reakcji odgrywa kluczową rolę.

Przesłanką do utworzenia studiów podyplomowych z zakresu medycyny pola walki jest pilna potrzeba kształcenia specjalistów przygotowanych do skutecznego działania w ekstremalnych warunkach wobec aktualnie narastającego znaczenia zagrożeń o charakterze militarnym, terrorystycznym czy katastroficznym, a także specyfiki obrażeń i warunków udzielania pomocy w środowisku taktycznym.

Studia będą kompleksowo przygotowywać kadrę (lekarzy, pielęgniarki, ratowników, przedstawicieli służb mundurowych) do efektywnych działań medycznych w sytuacjach wysokiego ryzyka, w warunkach ograniczonych zasobów, presji czasu i zagrożeń taktycznych.

Program studiów integruje wiedzę i umiejętności z zakresu chirurgii, medycyny ratunkowej, wojskowej, psychologii oraz taktyk przetrwania i reagowania w warunkach zagrożenia, ze szczególnym uwzględnieniem zaawansowanej opieki przedszpitalnej w warunkach ograniczonego dostępu do zasobów medycznych. Został oparty na aktualnych międzynarodowych standardach, w tym wytycznych NATO, standardach TCCC (*Tactical Combat Casualty Care*) oraz zasadach międzynarodowego prawa humanitarnego. Szczególny nacisk położony jest na naukę podejmowania decyzji zapewniających względne bezpieczeństwo zarówno osobom udzielającym pomocy, jak i poszkodowanym, a także skutecznej współpracy w zespole taktycznym, radzenia sobie ze stresem - co znajduje odzwierciedlenie w całym programie kształcenia.

Program studiów obejmuje zajęcia teoretyczne i praktyczne:

- wykłady prowadzone przez ekspertów z dziedziny medycyny taktycznej, ratownictwa i psychologii pola walki,
- intensywne warsztaty praktyczne i ćwiczenia terenowe,
- symulacje sytuacji bojowych i kryzysowych z wykorzystaniem realistycznych scenariuszy.

Wykładowcami są nauczyciele akademicki - praktycy o dużym doświadczeniu z zakresu medycyny, ratownictwa medycznego, psychologii, natomiast zajęcia praktyczne realizowane są przez żołnierzy - instruktorów z ramienia Jednostki Wojskowej w Lublińcu.

1.3 Adresaci studiów podyplomowych:

Studia podyplomowe z zakresu medycyny pola walki skierowane są głównie do lekarzy, lekarzy dentyków, pielęgniarek i położnych oraz ratowników medycznych. Kandydaci na studia powinni legitymować się dyplomem ukończenia studiów I lub II stopnia albo jednolitych studiów magisterskich na kierunku:

- 1) lekarskim lub lekarsko-dentystycznym,
- 2) pielęgniarstwem lub położnictwem,

3) ratownictwo medyczne lub innym kierunku — pod warunkiem posiadania uprawnień do wykonywania zawodu ratownika medycznego w rozumieniu Ustawy o Państwowym Ratownictwie Medycznym.

1.4 Organizacja zajęć:

Zajęcia odbywać się będą na terenie Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach, ze szczególnym uwzględnieniem Wydziału Nauk Medycznych w Zabrze oraz na terenie Jednostki Wojskowej Komandosów w Lublińcu. Zajęcia realizowane będą w trybie niestacjonarnym, w systemie weekendowym, 1-3 razy w miesiącu w formie dwudniowych (sobotnio-niedzielnych) sesji stacjonarnych. Program przewiduje również realizację zajęć symulacyjnych na terenie obiektów wojskowych (w tym jeden kilkudniowy wyjazd). Udział w tym etapie kształcenia jest niezbędnym, aby zdobyć praktyczne umiejętności i doświadczenie w realnych warunkach pola walki.

Studia trwają 3 semestry, obejmują łącznie **1125 godz.** dydaktycznych (328 godz. kontaktowych, 797 godz. pracy własnej), w tym:

- liczba godzin zajęć teoretycznych: 114
- liczba godzin zajęć praktycznych: 214
- liczba godzin pracy własnej: 797
- łączna liczba punktów ECTS = 45

Warunkiem ukończenia studiów podyplomowych jest uzyskanie pozytywnych wyników z egzaminów cząstkowych oraz zdanie praktycznego egzaminu końcowego. Egzaminy cząstkowe i egzamin praktyczny łącznie weryfikują osiągnięcie efektów uczenia się w zakresie wiedzy i umiejętności określonych w programie studiów. Po zakończeniu uczestnik otrzymuje świadectwo ukończenia studiów podyplomowych.

1.5 Zasady rekrutacji:

Postępowanie kwalifikacyjne prowadzone będzie w oparciu o złożone przez kandydata na studia dokumenty określone w Regulaminie Studiów Podyplomowych, tj.

- kwestionariusz osobowy,
- kopia dyplomu ukończenia studiów wyższych z zakresu: medycyny (lekarz/ lekarz-dentysta), pielęgniarstwa i położnictwa, ratownictwa medycznego,
- oświadczenie o zapoznaniu się i akceptacji warunków odpłatności za studia podyplomowe prowadzone w Śląskim Uniwersytecie Medycznym w Katowicach.

Ze względu na praktyczny charakter studiów oraz obecność zajęć wymagających od uczestników aktywności fizycznej – w tym ćwiczeń terenowych, symulacji taktyczno-medycznych oraz realizacji zadań w warunkach zwiększonego obciążenia psychofizycznego – rekomenduje się, aby kandydaci na studia odznaczali się dobrą ogólną sprawnością fizyczną oraz brakiem przeciwwskazań zdrowotnych do udziału w intensywnych formach ruchu.

Wymogi związane z ukończeniem studiów podyplomowych

1. Osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się określonych w programie studiów podyplomowych, potwierdzone uzyskaniem pozytywnych wyników egzaminów cząstkowych i egzaminu praktycznego.
2. Uzyskanie 45 ECTS wymaganych do ukończenia studiów podyplomowych.
3. Obecność na poziomie min. 80% zajęć.

Zakładane efekty kształcenia

Medycyna Pola Walki

<i>Kod efektu³</i>	<i>Efekty uczenia się²</i>	<i>Kod PRK⁴</i>
WIEDZA (zna i rozumie)		
Absolwent studiów podyplomowych:		
W01	Specyfikę i zasady medycyny pola walki, fundamentalne różnice między medycyną cywilną a medycyną pola walki, w tym zasady opieki taktycznej nad poszkodowanym (TCCC/TECC), priorytety działania oraz etyczne i prawne aspekty udzielania pomocy medycznej w środowisku bojowym.	P7S_WG
W02	Zaawansowane aspekty fizjologii człowieka w ekstremalnych warunkach: mechanizmy fizjologiczne adaptacji i dekompensacji organizmu ludzkiego w warunkach stresu bojowego, niedotlenienia, wychłodzenia/przegrzania, odwodnienia, utraty krwi oraz skutków urazów balistycznych i niebalistycznych, wykraczające poza podstawową wiedzę akademicką.	P7S_WG
W03	Psychologiczne uwarunkowania sytuacji kryzysowych i bojowych: złożone mechanizmy psychologiczne, takie jak reakcje na ekstremalny stres, traumę, zmęczenie bojowe, panikę, a także podstawy psychologii tłumu i dynamiki grupowej w warunkach zagrożenia, niezbędne do efektywnego zarządzania własnym stanem psychicznym i psychiką poszkodowanych.	P7S_WG P7S_WK
W04	Interdyscyplinarny charakter medycyny pola walki, powiązania między wiedzą z zakresu medycyny, fizjologii, psychologii, taktyki wojskowej i etyki, podkreślające kompleksowy charakter zarządzania opieką zdrowotną w warunkach bojowych.	P7S_WG P7S_WK
W05	Specyfikę farmakologii w medycynie pola walki mechanizmy działania, wskazania, dawkowanie kluczowych leków stosowanych w stanach nagłych i urazach na polu walki z uwzględnieniem zmian farmakokinetyki i farmakodynamiki w warunkach stresu i wstrząsu.	P7S_WG P7S_WK
W06	Modele i techniki wentylacji pacjenta w warunkach polowych: zasady mechanicznej wentylacji oddechowej, w tym wentylacji manualnej i z wykorzystaniem respiratorów, wskazania do intubacji RSI, techniki zabezpieczania dróg oddechowych oraz monitorowania podstawowych parametrów oddechowych w różnych scenariuszach urazowych.	P7S_WG
W07	Interpretację parametrów laboratoryjnych i diagnostyki przyłóżkowej: znaczenie i interpretację podstawowych parametrów krwi (np. morfologia, CRP, laktaty, gazometria, elektrolity, parametry krzepnięcia) w kontekście stanu poszkodowanego w warunkach urazowych, oraz potrafi wykorzystać szybkie testy diagnostyczne dostępne w warunkach polowych.	P7S_WG

W08	Zasady wykonywania i interpretacji ultrasonografii w stanach nagłych Zasady działania ultrasonografu, protokołów badania eFAST, BLUE, FATE, RUSH, FEEL.	P7S_WG
W09	Techniki wykonywania blokad nerwów obwodowych dla kontroli bólu: anatomie istotnych splotów i nerwów obwodowych, wskazania, przeciwwskazania i techniki wykonywania blokad nerwowych (np. blokada kończyny górnej, dolnej i tułowia) w celu opanowania silnego bólu pourazowego, ze szczególnym uwzględnieniem bezpieczeństwa i ograniczeń sprzętowych.	P7S_WG P7S_WK
W10	Kluczowe zagadnienia związane z anatomią i fizjologią układów oddechowego i krążenia. Zna patofizjologię niewydolności krążeniowo-oddechowej po urazach klatki piersiowej oraz wpływ hipoksji. Posiada wiedzę o prawidłowych parametrach fizjologicznych tych układów w różnych grupach wiekowych. Rozumie mechanizmy i klasyfikację urazów klatki piersiowej, w tym obrażeń spowodowanych bronią palną i eksplozjami. Zna techniki interwencyjne, takie jak odbarczanie odmy opłucnowej, oraz zasady wentylacji wspomaganej i zastępczej, włączając w to działanie respiratora i jego podstawowe tryby. Posiada również wiedzę na temat aktualnych wytycznych medycznych (TCCC, ITLS) dotyczących postępowania w stanach zagrożenia życia, a także zna rodzaje szwów stosowanych przy drenach.	P7S_WG P7S_WK
W11	Alternatywne i chirurgiczne metody zabezpieczania dróg oddechowych. Zna i rozumie wskazania, przeciwwskazania i techniki wykonywania konikotomii i tracheotomii chirurgicznej w sytuacjach ratujących życie, gdy intubacja jest niemożliwa lub nieskuteczna.	P7S_WG P7S_WK
W12	Zaawansowane zasady zaopatrywania ran urazowych na polu walki: zasady oczyszczania, drenażu i szycia ran o różnej etiologii (postrzałowe, kłute, szarpane), z uwzględnieniem profilaktyki zakażeń i technik szycia warstwowego w celu minimalizacji powikłań.	P7S_WG P7S_WK
W13	Zna anatomie i fizjologię niezbędną do oceny niewydolności oddechowej, niedokrwienia kończyn oraz zespołu ciasnoty międzypowięziowej, jego objawy, wskazania do fascjotomii, a także klasyfikację oparzeń, zasady oceny rozległości i głębokości, oraz podstawowe metody leczenia oparzeń termicznych i chemicznych. Zna zasady farmakoterapii (leki przeciwbólowe, płynoterapia) i zabezpieczania oparzeń zgodnie z TCCC, ITLS i ERC.	P7S_WG P7S_WK
W14	Topografię anatomiczną i techniki operacyjne na preparatach kadawerowych: trójwymiarową anatomie kluczowych regionów ciała oraz potrafi zidentyfikować struktury anatomiczne istotne dla procedur chirurgicznych, co stanowi podstawę do wykonywania procedur inwazyjnych.	P7S_WG P7S_WK
W15	Zaawansowane procedury pielęgniarstwa w warunkach polowych: zasady dbania o higienę poszkodowanego, pielęgnacji ran, zmian opatrunkowych, profilaktyki odleżyn, cewnikowania i odbarczania	P7S_WG P7S_WK

	pęcherza moczowego oraz innych kluczowych procedur pielęgniarstwa w warunkach ograniczonych zasobów.	
W16	Wczesne elementy fizjoterapii i mobilizacji poszkodowanych: znaczenie wczesnej mobilizacji, zasady pionizacji i unieruchomienia, techniki bezpiecznego przenoszenia i układania pacjenta oraz podstawowe ćwiczenia zapobiegające powikłaniom z unieruchomienia (np. zakrzepica, zaniki mięśniowe).	P7S_WG P7S_WK
W17	Podstawy stomatologii polowej: najczęstsze problemy stomatologiczne w warunkach polowych (np. urazy zębów, stany zapalne, złamania szczęki/żuchwy), techniki doraźnego zaopatrywania bólu zęba, unieruchamiania złamań oraz higieny jamy ustnej u poszkodowanego.	P7S_WG P7S_WK
W18	Zasady żywienia pacjenta w warunkach pola walki: podstawowe zasady żywienia doustnego, dojelitowego i pozajelitowego w zależności od stanu poszkodowanego i dostępnych zasobów, oraz potrafi określić zapotrzebowanie energetyczne i płynowe u rannych.	P7S_WG P7S_WK
W19	Metodykę planowania medycznego operacji bojowych: zasady strategicznego i taktycznego planowania wsparcia medycznego w operacjach wojskowych, w tym ocenę ryzyka, rozmieszczenie zasobów, łańcuch ewakuacji medycznej oraz komunikację w sytuacjach bojowych.	P7S_WG P7S_WK
W20	Patofizjologię i zaawansowane postępowanie w hipotermii urazowej: mechanizmy powstawania, objawy i stadia hipotermii pourazowej, a także zaawansowane metody ogrzewania pacjenta, profilaktyki i leczenia powikłań hipotermii w warunkach polowych.	P7S_WG P7S_WK
W21	Specyfikę urazów narządu wzroku w środowisku bojowym: Zna i rozumie mechanizmy, objawy i zasady doraźnego zaopatrywania urazów wzroku (np. urazy penetrujące gałki ocznej, oparzenia chemiczne, ciała obce) oraz ich długoterminowe konsekwencje.	P7S_WG P7S_WK
W22	Anatomię i fizjologię ucha w kontekście urazów akustycznych typowych dla pola walki. Rozumie mechanizmy urazów słuchu, ich związki z innymi obrażeniami (np. OUN) oraz kryteria rozpoznania ostrego urazu akustycznego. Zna rodzaje ochronników słuchu i ich zastosowanie w warunkach bojowych. Rozumie podstawy rehabilitacji słuchu i możliwości wspomagania pacjenta z trwałym niedosłuchem.	P7S_WG P7S_WK
W23	Zaawansowane zasady postępowania z urazami ortopedycznymi na polu walki: klasyfikację złamań otwartych i zamkniętych, zwichnięć, uszkodzeń stawów i tkanek miękkich, techniki unieruchomienia, redukcji złamań oraz zasady stabilizacji, w tym zastosowanie improwizowanych szyn.	P7S_WG P7S_WK
W24	Podstawowe i zaawansowane procedury medyczne TCCC/TECC: Zna i rozumie algorytmy i protokoły działania w różnych fazach opieki taktycznej nad poszkodowanym (Care Under Fire, Tactical Field Care,	P7S_WG P7S_WK

	Tactical Evacuation Care), rozumie ograniczenia stosowania środków medycznych znajdujących się na wyposażeniu indywidualnym.	
W25	Kompleksową resuscytację pacjenta po urazie (DCR – Damage Control Resuscitation): koncepcję i poszczególne elementy DCR, w tym permissyjną hipotensję, hemostatyczną resuscytację płynową, profilaktykę koagulopatii indukowanej urazem, oraz zasady postępowania z pacjentem we wstrząsie krwotocznym i hipotermią.	P7S_WG P7S_WK
W26	Zasady ewakuacji medycznej w różnych środowiskach: systemy ewakuacji medycznej (MEDEVAC, CASEVAC), różne platformy transportowe (lądowe, powietrzne), zasady bezpiecznego przenoszenia i załadunku pacjentów oraz priorytety ewakuacji i dokumentacji.	P7S_WG P7S_WK
W27	Postępowanie w przypadku zagrożeń CBRNE (chemicznych, biologicznych, radiologicznych, nuklearnych, wybuchowych): rodzaje zagrożeń CBRNE, ich wpływ na organizm ludzki, zasady ochrony osobistej, dekontaminacji poszkodowanych i sprzętu oraz podstawowe zasady leczenia w przypadku ekspozycji na te czynniki.	P7S_WG P7S_WK
W28	Zaawansowane techniki nawigacji w terenie zróżnicowanym: zasady posługiwania się mapą topograficzną, kompasem, busolą oraz technikami orientacji w terenie, w różnych warunkach atmosferycznych i typach ukształtowania terenu.	P7S_WG
W29	Fizjologiczne i psychologiczne aspekty przetrwania w warunkach deprywacji: wpływ ograniczonego snu, niedoboru wody i żywności na organizm ludzki (np. odwodnienie, wychłodzenie, wyczerpanie, osłabienie zdolności poznawczych) oraz metody minimalizowania negatywnych skutków deprywacji.	P7S_WG P7S_WK
W30	Podstawowe techniki bytowania w terenie przygodnym: zasady budowania schronień, pozyskiwania wody pitnej, racjonowania żywności, rozpalania ognia oraz maskowania i unikania wykrycia w warunkach polowych.	P6S_WG
W31	Metodologię i cele symulacji medycznych w kontekście pola walki: znaczenie symulacji wysokiej wierności dla doskonalenia umiejętności medycznych, taktycznych i decyzyjnych w bezpiecznym, kontrolowanym środowisku.	P7S_WG
W32	Kompleksowość scenariuszy bojowych wymagających zintegrowanej wiedzy medycznej: złożoność wieloaspektowych scenariuszy symulacyjnych, które wymagają zastosowania wiedzy z różnych dziedzin medycyny pola walki, taktyki i psychologii.	P7S_WG P7S_WK
UMIĘTNOŚCI (potrafi)		
Absolwent studiów podyplomowych:		
U01	Analizować i interpretować dane fizjologiczne w warunkach bojowych: interpretować podstawowe parametry fizjologiczne poszkodowanego w zmiennych i niepewnych warunkach pola walki	P7S_UW PS7_UK

	oraz przewidywać kierunek ich zmian w kontekście specyficznych urazów i obciążeń środowiskowych.	
U02	Oceń podstawowy stan psychiczny poszkodowanego i własny w sytuacji kryzysowej: dokonać wstępnej oceny stanu psychicznego osoby poszkodowanej oraz własnego, identyfikując objawy ostrego stresu, paniki lub reakcji na traumę, co jest kluczowe dla zarządzania sytuacją i udzielania wsparcia psychologicznego.	P7S_UW P7S_UO
U03	Dostosować podstawowe procedury medyczne do specyfiki środowiska bojowego: teoretycznie zmodyfikować standardowe procedury postępowania medycznego (np. oceny poszkodowanego) z uwzględnieniem ograniczeń czasowych, sprzętowych, bezpieczeństwa i dostępności zasobów na polu walki.	P7S_UW P7S_UU
U04	Komunikować się efektywnie w warunkach ekstremalnego stresu: formułować jasne i zwięzłe komunikaty, wydawać polecenia i odbierać informacje zwrotne w warunkach wysokiego stresu i zagrożenia, co jest kluczowe dla koordynacji działań.	PS7_UK P7S_UO
U05	Precyzyjnie dobrać i zastosować farmakoterapię w stanach nagłych: dobrać odpowiednie leki i ich dawkowanie w zależności od urazu i stanu poszkodowanego zgodnie z algorytmami TCCC, a także podać je bezpiecznie w sytuacjach wysokiego ryzyka.	P7S_UW
U06	Zabezpieczyć drogi oddechowe i prowadzić zastępczą wentylację: wykonać intubację dotchawiczą, obsługiwać sprzęt do wentylacji manualnej i mechanicznej oraz monitorować efektywność wentylacji w dynamicznych warunkach.	P7S_UW
U07	Oceń i interpretować parametry laboratoryjne w warunkach polowych: szybko ocenić kluczowe parametry życiowe i wyniki badań laboratoryjnych, wyciągając z nich wnioski istotne dla dalszego postępowania medycznego.	P7S_UW
U08	Samodzielnie wykonać badanie ultrasonograficzne, poprawnie posługiwać się aparatem USG, wykonać protokoły eFAST, BLUE, FATE, RUSH, FEEL i zinterpretować uzyskane obrazy, co jest kluczowe dla szybkiej diagnostyki urazowej.	P7S_UW
U09	Samodzielnie wykonać wybrane blokady nerwów obwodowych: zlokalizować anatomiczne punkty do iniekcji, bezpiecznie wykonać blokadę nerwu obwodowego i ocenić jej skuteczność w warunkach pola walki.	P7S_UW
U10	Rozpoznać i skutecznie interweniować w przypadku najczęstszych urazów klatki piersiowej w warunkach bojowych. Umie przeprowadzić badanie fizykalne i wdrożyć procedury lecznicze zgodnie z protokołem MARCHE TCCC, sprawnie udrożnia i utrzymuje drożność dróg oddechowych. Jest również w stanie wykonać natychmiastowe interwencje w urazach klatki piersiowej, takie jak odbarczenie odmy opłucnowej (w tym fingertorakostomia na preparacie zwierzęcym), zakładanie opatrunków oraz drenaż jamy	P7S_UW

	opłucnowej wraz z zabezpieczającym szwem. Posiada umiejętność posługiwania się podstawowym sprzętem medycznym, takim jak worek samorozprężalny z maską twarzową, skalpel oraz podstawowe narzędzia i nici chirurgiczne.	
U11	Wykonać chirurgiczne udrożnienie dróg oddechowych: bezpiecznie i efektywnie wykonać konikotomię/tracheotomię chirurgiczną w warunkach nagłych, zabezpieczając drogi oddechowe uszkodzonego.	P7S_UW
U12	Samodzielnie zaopatrzyć rany urazowe: wykonać chirurgiczne oczyszczenie rany, hemostazę oraz zaszyć ranę różnymi technikami (np. szew ciągły, szew przerywany, szew materacowy), dobierając odpowiednie materiały szewne.	P7S_UW
U13	Rozpoznać i ocenić rodzaj, rozległość i potencjalne powikłania oparzeń. Zastosować algorytmy TCCC w ocenie pacjenta i wdrożyć leczenie przedszpitalne. Wykonać escharotomię i fasciotomię w warunkach pola walki. Prowadzić podstawowe czynności chirurgiczne, zabezpieczyć drogi oddechowe, wdrożyć tlenoterapię oraz zastosować płynoterapię i leczenie przeciwbólowe. Ocenić stan pacjenta w kontekście niedokrwienia kończyn, sztywności klatki piersiowej i zespołu ciasnoty międzypowięziowej.	P7S_UW P7S_UO P7S_UU
U14	Wykonać wybrane procedury chirurgiczne na preparatach kadawerowych: samodzielnie lub pod nadzorem wykonać kluczowe procedury chirurgiczne (np. konikotomia, drenaż klatki piersiowej, fascjotomia, szycie ran) na modelach anatomicznych, doskonaląc precyzję i technikę.	P7S_UW PS7_UO P7S_UU
U15	Samodzielnie wykonać kluczowe procedury pielęgniarstwa: kompleksowo zadbać o higienę i pielęgnację uszkodzonego, w tym zmianę opatrunków, cewnikowanie, profilaktykę odleżyn, z zachowaniem zasad aseptyki w warunkach polowych.	P7S_UW P7S_UO
U16	Zastosować wczesne techniki mobilizacji i transportu pacjenta: bezpiecznie i efektywnie mobilizować pacjenta, stosować techniki przenoszenia i układania, minimalizując ryzyko pogorszenia stanu uszkodzonego i zabezpieczając jego komfort.	P7S_UW PS7_UO
U17	Doraźnie zaopatrzyć podstawowe problemy stomatologiczne: wykonać wstępne badanie jamy ustnej, doraźnie opanować ból zęba, unieruchomić złamania szczęki/żuchwy oraz zapewnić podstawową higienę jamy ustnej i wykorzystać dostępne materiały i instrumentarium stomatologiczne do wykorzystania w warunkach ekstremalnych.	P7S_UW PS7_UO
U18	Zaplanować i wdrożyć podstawowe żywienie pacjenta w sytuacji stresu bojowego i niedożywienia, ocenić możliwość i sposób żywienia uszkodzonego, dobrać odpowiednią dietę lub formę podaży składników odżywczych w zależności od jego stanu.	P7S_UW P7S_UO

U19	Samodzielnie opracować podstawowy plan medyczny dla operacji taktycznej: zidentyfikować kluczowe ryzyka medyczne, rozmieścić zasoby i zaplanować łańcuch ewakuacji dla określonego scenariusza.	P7S_UW P7S_UU
U20	Samodzielnie wdrożyć zaawansowane postępowanie w hipotermii urazowej: ocenić stopień hipotermii, zastosować techniki ogrzewania (biernego i czynnego), monitorować pacjenta i zapobiegać powikłaniom w zależności od stopnia hipotermii.	P7S_UW P7S_UU
U21	Doraźnie zaopatrzyć urazy akustyczne i narządów wzroku: wykonać wstępne badanie, zabezpieczyć oczy i uszy przed dalszym uszkodzeniami i zakażeniem z zastosowaniem procedur ratunkowych zgodnych z wytycznymi TCCC.	P7S_UW
U22	Rozpoznać objawy ostrego urazu akustycznego i różnicować jego rodzaj za pomocą prostych narzędzi. Potrafi udzielić pierwszej pomocy i wskazać potrzebę ewakuacji medycznej w przypadku uszkodzenia słuchu oraz zastosować środki ochrony słuchu.	P7S_UW
U23	Skutecznie unieruchomić i zabezpieczyć urazy ortopedyczne: zastosować różnorodne techniki unieruchomienia (szyny, opatrunki), zredukować niektóre zwichnięcia oraz prawidłowo przygotować pacjenta do transportu.	P7S_UW
U24	Wykonać zaawansowane procedury medyczne na polu walki: samodzielnie i precyzyjnie wykonać wszystkie procedury zalecane w protokołach TCCC/TECC, w tym zakładanie opasek uciskowych, opatrunków hemostatycznych, intubację, drenaż klatki piersiowej.	P7S_UW
U25	Poprowadzić kompleksową resuscytację uszkodzeń kontrolnych (DCR): wdrożyć protokół DCR, zarządzać płynoterapią i transfuzjami, monitorować stan pacjenta i podejmować decyzje w oparciu o bieżące parametry, w celu stabilizacji pacjenta do ewakuacji.	P7S_UW P7S_UO
U26	Zorganizować i przeprowadzić ewakuację medyczną poszkodowanego: ocenić priorytety ewakuacji, zabezpieczyć pacjenta do transportu, wybrać odpowiednią platformę ewakuacyjną oraz prawidłowo przekazać pacjenta na wyższy szczebel opieki.	P7S_UW P7S_UO P7S_UK
U27	Rozpoznać zagrożenie CBRNE i wdrożyć podstawowe procedury bezpieczeństwa: zidentyfikować typ zagrożenia, zabezpieczyć siebie i poszkodowanych, przeprowadzić wstępną dekontaminację oraz podjąć działania lecznicze w przypadku ekspozycji.	P7S_UW P7S_UO P7S_UK
U28	Samodzielnie planować i przeprowadzić nawigację w trudnym terenie: efektywnie posługiwać się mapą, kompasem, busolą do wyznaczania trasy, poruszania się w nieznanym terenie oraz osiągnięcia punktów docelowych w dzień i w nocy.	P7S_UW P7S_UO P7S_UK
U29	Zastosować techniki przetrwania w warunkach deprywacji: budować własny zestaw przetrwania, pozyskiwać i uzdatniać wodę, racjonować ograniczone zasoby żywności oraz zarządzać własnym snem i energią w celu utrzymania sprawności.	P7S_UW

U30	Efektywnie działać w złożonych scenariuszach symulacyjnych medycyny pola walki: samodzielnie i w zespole zastosować całą nabytą wiedzę medyczną i taktyczną w realistycznych, dynamicznych symulacjach, w tym: - szybką ocenę i stabilizację poszkodowanego w warunkach zagrożenia. - wykonywanie zaawansowanych procedur medycznych pod presją czasu i w stresie. - podejmowanie decyzji w oparciu o ograniczone informacje. - zarządzanie zespołem i koordynację działań w chaosie. - adaptację do zmieniających się warunków scenariusza.	P7S_UW P7S_UO P7S_UK
U31	Dokonać ewaluacji własnych działań i działań zespołu po symulacji: krytycznie analizować swoje postępowanie, identyfikować błędy i wyciągać wnioski w celu ciągłego doskonalenia.	P7S_UW P7S_UU
KOMPETENCJE SPOŁECZNE (jest gotów do)		
Absolwent studiów podyplomowych:		
K01	Przyjęcia odpowiedzialności za decyzje medyczne w warunkach ograniczonych zasobów: do podejmowania samodzielnych, etycznych decyzji medycznych w sytuacjach wysokiego ryzyka i niepewności, z pełną świadomością ich konsekwencji dla poszkodowanego i zespołu.	P7S_KK P7S_KR
K02	Pracy w zespole interdyscyplinarnym pod presją czasu: efektywnej współpracy w stresującym i dynamicznym środowisku, aktywnie wspierając członków zespołu medycznego i taktycznego.	P7S_KO
K03	Rozwoju odporności psychicznej i adaptacji do trudnych warunków: ciągłego doskonalenia własnych zdolności radzenia sobie ze stresem, presją i widokiem cierpienia, niezbędnych w zapewnieniu profesjonalnej opieki nad pacjentem.	P7S_KR P7S_KK
K04	Szacunku dla życia i godności ludzkiej w każdych warunkach: do przestrzegania uniwersalnych zasad etyki medycznej, niezależnie od narodowości, przynależności wojskowej czy stanu poszkodowanego, kierując się zawsze dobrem pacjenta.	P7S_KR
K05	Przyjęcia odpowiedzialności za prowadzenie intensywnej terapii w warunkach ekstremalnych: do samodzielnego podejmowania decyzji dotyczących podtrzymywania życia, nawet w obliczu niedoboru zasobów i ograniczeń sprzętowych.	P7S_KK
K06	Zarządzania bólem i dyskomfortem poszkodowanego z empatią i profesjonalizmem: do świadomego i aktywnego działania na rzecz minimalizowania cierpienia rannych, z poszanowaniem ich godności.	P7S_KR
K07	Ciągłego doskonalenia umiejętności w zakresie diagnostyki i leczenia: do stałego rozwoju w dziedzinie intensywnej terapii polowej, uwzględniając najnowsze wytyczne i technologie.	P7S_KK P7S_KR
K08	Efektywnej komunikacji i współpracy z zespołem medycznym i taktycznym: przekazywania kluczowych informacji o stanie pacjenta i	P7S_KO

	planowanym leczeniu, wspierając koordynację działań w środowisku wielospecjalistycznym.	
K09	Przyjęcia odpowiedzialności za interwencje chirurgiczne w warunkach polowych: do podejmowania szybkich, ratujących życie decyzji o interwencji chirurgicznej, nawet w obliczu ograniczeń i wysokiego ryzyka.	P7S_KK
K10	Działania pod presją czasu i w warunkach stresu: utrzymania precyzji i skupienia podczas wykonywania procedur chirurgicznych w ekstremalnych warunkach.	P7S_KR
K11	Współpracy z zespołem chirurgicznym w dynamicznym środowisku: do efektywnej komunikacji i koordynacji działań z innymi członkami zespołu podczas interwencji chirurgicznych.	P7S_KO
K12	Krytycznej oceny własnych umiejętności i ciągłego doskonalenia: do refleksji nad swoimi działaniami i dążenia do perfekcji w zakresie umiejętności chirurgicznych.	P7S_KK P7S_KR
K13	Przyjęcia odpowiedzialności za holistyczną opiekę nad poszkodowanym: zapewnienia kompleksowej opieki, wykraczającej poza ratowanie życia, z uwzględnieniem komfortu, godności i rehabilitacji pacjenta.	P7S_KK P7S_KR
K14	Wykazania empatii i wrażliwości wobec cierpienia i potrzeb poszkodowanych: świadomego podejścia do opieki, uwzględniając psychologiczne i fizyczne aspekty cierpienia.	P7S_KR
K15	Działania w zgodzie z etyką zawodu medycznego w każdym aspekcie opieki: do przestrzegania najwyższych standardów etycznych w pielęgnacji i mobilizacji pacjenta.	P7S_KR
K16	Współpracy z innymi członkami zespołu w celu zapewnienia optymalnej opieki: do koordynacji działań z personelem medycznym i innymi specjalistami w celu zapewnienia ciągłości i kompleksowości opieki.	P7S_KO
K17	Przyjęcia pełnej odpowiedzialności za zaawansowaną opiekę nad poszkodowanym: do samodzielnego podejmowania złożonych decyzji medycznych i zarządzania sytuacją krytyczną.	P7S_KK P7S_KO
K18	Działania w warunkach ekstremalnego stresu i niepewności: do utrzymania spokoju i profesjonalizmu w obliczu zagrożenia życia i złożonych problemów klinicznych.	P7S_KR
K19	Przywódcztwa i koordynacji działań zespołu medycznego: do efektywnego dowodzenia zespołem, delegowania zadań i komunikowania się w dynamicznym środowisku.	P7S_KR P7S_KO
K20	Ciągłego doskonalenia wiedzy i umiejętności w zakresie medycyny bojowej: adaptacji do nowych wyzwań i ciągłego rozwoju w obliczu zmieniających się zagrożeń.	P7S_KK
K21	Działania etycznego i humanitarnego w każdych warunkach: do przestrzegania najwyższych standardów etycznych i humanitarnych, niezależnie od okoliczności.	P7S_KR

K22	Przyjęcia odpowiedzialności za własne bezpieczeństwo i bezpieczeństwo zespołu w terenie: do podejmowania świadomych decyzji dotyczących bytowania i przemieszczania się w warunkach przygodnych.	P7S_KR P7S_KO
K23	Wytrwałości i odporności psychofizycznej w warunkach ekstremalnych: do przewyższania własnych ograniczeń, utrzymania motywacji i efektywności działania mimo wyczerpania i trudności.	P7S_KK P7S_KO
K24	Konstruktywnego reagowania na informację zwrotną i samodoskonalenia: do otwartej analizy własnych błędów i ciągłego uczenia się na doświadczeniach z symulacji.	P7S_KR
K25	Pełnej integracji w zespole i budowania zaufania w warunkach kryzysowych: do działania na rzecz spójności zespołu, wzajemnego wsparcia i zaufania, niezbędnego do efektywnego funkcjonowania w sytuacjach bojowych.	P7S_KO
K26	Dążenia do perfekcji w każdym aspekcie opieki medycznej i przetrwania: do nieustannego doskonalenia wszystkich nabytych umiejętności, zdając sobie sprawę z wagi każdego detalu na polu walki.	P7S_KK

² Określenie tego, co uczący się wie, rozumie i potrafi wykonać po ukończeniu okresu uczenia się. Wyrażone są w kategoriach wiedzy, umiejętności i innych kompetencji. Powinny być weryfikowalne. *Wiedza – efekt przyswajania informacji poprzez uczenie się. Wiedza jest zbiorem faktów, zasad, teorii i praktyk powiązanych z dziedzina pracy lub nauki. W kontekście europejskich ram kwalifikacji wiedzę opisuje się jako teoretyczną lub faktograficzną.*

Umiejętności – zdolność do stosowania wiedzy i korzystania z know-how w celu wykonywania zadań i rozwiązywania problemów. W kontekście europejskich ram kwalifikacji umiejętności określa się jako kognitywne (obejmujące myślenie logiczne, intuicyjne i kreatywne) oraz praktyczne (obejmujące sprawność i korzystanie z metod, materiałów, narzędzi i instrumentów)

Kompetencje społeczne – udowodniona zdolność stosowania wiedzy, umiejętności i zdolności osobistych, społecznych lub metodologicznych okazywana w pracy lub nauce oraz w karierze zawodowej i osobistej.

³ Kod efektu – to kolejny numer efektu z podziałem na kategorię

W – wiedza,

U – umiejętności,

K – kompetencje.

⁴ Odniesienie do charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Plan studiów podyplomowych
Medycyna Pola Walki

Lp.	Nazwa modułu/przedmiotu kształcenia	Forma zajęć	Liczba godzin	Liczba godzin zajęć teoretycznych	Liczba godzin zajęć praktycznych	Punkty ECTS	Semestr, w którym realizowany jest moduł/przedmiot	Efekty uczenia się	Sposób zaliczenia i metody weryfikacji i efektów uczenia się ⁵
I	Moduł 1: Wprowadzenie do medycyny pola walki	Wykład (W) Ćwiczenia(Ćw)	18	10	8	4	I		EP
1	Wstęp do medycyny pola walki	W	2	2	0	1	I	W01,W04,U04,K03,K04	
2	Fizjologia człowieka w warunkach pola walki	W/Ćw	8	4	4	2	I	W02,U01,K02	
3	Psychologia sytuacji kryzysowych	W/Ćw	8	4	4	1	1	W03,U02,K03,K04	
II	Moduł 2: Elementy intensywnej terapii	Wykład (W) Ćwiczenia (Ćw)	54	20	34	8	I		EP
4	Farmakoterapia w medycynie taktycznej	W/Ćw	4	2	2	1	I	W05,U05,K06	
5	Techniki wentylacji w sytuacjach taktycznych	W/Ćw	6	2	4	1	I	W06,U06,K05,K08	
6	Diagnostyka laboratoryjna w przedłużonej opiece nad pacjentem	W/Ćw	4	2	2	1	I	W07,U07,K06,K07	

Metody weryfikacji efektów uczenia się Dyskusja/ debata (D), egzamin pisemny (EP-obejmujący pytania zamknięte jednokrotnego i wielokrotnego wyboru), egzamin praktyczny (EPR).

7	Ultrasonografia w warunkach pola walki i przedłużonej opieki nad pacjentem	W/ Ćw	32	10	22	4	I	W08,U08,K07	
8	Blokady nerwów obwodowych pod kontrolą ultrasonografii	W/Ćw	8	4	4	1	I	W09,U09,K06,K08	
III	Moduł 3: Chirurgia polowa	Wykład (W) Ćwiczenia(Ćw)	32	8	24	9	I/II		EP
9	Urazy klatki piersiowej	Ćw	8	0	8	1	I/II	W10,U10,K09,K10,K11 ,K12	
10	Chirurgiczne zabezpieczenie dróg oddechowych w warunkach pola walki	Ćw	4	0	4	1	I/II	W11,U11,K09,K10,K12	
11	Szycie ran	W/Ćw	8	4	4	2	I/II	W12, U12,K10	
12	Fasciotomia, escharotomia, oparzenia	W/Ćw	8	4	4	2	I/II	W13,U13,K09,K11	
13	Warsztaty z inwazyjnych technik medycznych na kadaverach	Ćw	4	0	4	3	I/II	W14,U14,K12	
IV	Moduł 4: Mobilizacja pacjenta	Wykład (W)Ćwiczenia (Ćw)	28	16	12	4	I/II		EP
14	Procedury pielęgniarstwa	W/Ćw	8	4	4	1	I/II	W15,U15,K13,K14,K15	
15	Elementy fizjoterapii - urazy narządu ruchu	W/Ćw	8	4	4	1	I/II	W16,U16,K15,K16	
16	Stomatologia w przedłużonej opiece nad pacjentem	W/Ćw	8	4	4	1	I/II	W17,U17,K14,K16	
17	Żywność w przedłużonej opiece nad pacjentem	W/Ćw	4	4	0	1	I/II	W18,U18,K13,K16	

V	Moduł 5: Zaawansowana opieka nad poszkodowanym na polu walki	Wykład (W) Ćwiczenia (Ćw)	124	32	92	16	II/III		EP/EPR
18	Planowanie zabezpieczenia medycznego w działaniach taktycznych	W/Ćw	8	4	4	1	II/III	W19,U19,K17,K19	
19	Hipotermia	W/Ćw	16	4	12	4	II/III	W20,U20,U21,K17,K19	
20	Urazy narządów wzroku w warunkach pola walki	W/Ćw	4	2	2	1	II/III	W21,U21,K21,K25	
21	Traumatologia akustyczna w warunkach pola walki	W/Ćw	4	2	2	1	II/III	W22,U22,K18,K20,K21	
22	Ortopedia urazowa w warunkach pola walki	W/Ćw	4	2	2	1	II/III	W23,U23,K17,K19,K21	
23	Ewakuacja medyczna	W/Ćw	8	2	6	1	II/III	W24,W26,U26,K17,K19,K21	
24	Algorytm SMARCHE	W/Ćw	20	4	16	1	II/III	W24,U24,K22,K24,K26	
25	Zaawansowane procedury medyczne na polu walki DCR	W/Ćw	44	8	36	3	II/III	W25,U25,K17,K18,K19	
26	Medyczne aspekty zagrożeń CBRNE	W/Ćw	16	4	12	3	II/III	W27,U27,K18,K19,K20	
VI	Moduł 6: Bytowanie w terenie przygodnym	Wykład (W) Ćwiczenia (Ćw)	72	28	44	4	III		EPR
27	Nawigacja w terenie	W/Ćw	6	2	4	1	III	W28,W30,U28,K22,K23	
28	Przetrwanie w warunkach przygodnych	W/Ćw	26	6	20	1	III	W29,W30,U29,K22,K23, K25	

29	Symulacja medyczna	W/Ćw	40	20	20	2	III	W31,W32,U30,U31	
	OGÓŁEM		328	114	214	45			

Łączna liczba godzin: 328

Łączna liczba punktów ECTS: 45

SYLABUS

Nazwa kierunku kształcenia	Medycyna Pola Walki
Nazwa przedmiotu	Wstęp do medycyny pola walki
Poziom kształcenia	Studia podyplomowe
Opis efektów kształcenia	
WIEDZA	<p>Zna i rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • znaczenie pojęcia „medycyna pola walki” • podstawowe procedury medyczne stosowane na polu walki • zaawansowane procedury stosowane na polu walki • fazy udzielania pomocy na polu walki • specyfikę przedłużonej opieki na polu walki • zasady ewakuacji i współpracy z personelem medycznym wyższego szczebla • specyfikę sprzętu wykorzystywanego w ratownictwie taktycznym
UMIEJĘTNOŚCI	<p>Potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • stosować odpowiednie procedury ratunkowe zgodnie z wytycznymi TCCC • określić, czym jest medycyna pola walki • określić czym jest opieka przedłużona nad pacjentem
KOMPETENCJE SPOŁECZNE	<p>Jest gotów do:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podejmowania decyzji medycznych w sytuacjach przedłużającej się opieki, stresowych, wysokiego ryzyka, charakterystycznych dla pola walki • współpracy z interdyscyplinarnym zespołem (medycznym, wojskowym) w celu zapewnienia kompleksowej opieki nad poszkodowanym • ciągłego doskonalenia zawodowego i dzielenia się wiedzą • przestrzegania zasad etyki zawodowej i praw człowieka w opiece nad poszkodowanym
Forma zajęć i liczba godzin wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego	
	<p>Zajęcia teoretyczne – 2 godziny Zajęcia praktyczna – 0 godzin</p>
Stosowane metody dydaktyczne	<ul style="list-style-type: none"> • wykład z prezentacją multimedialną • wykład problemowy • dyskusja • analiza przypadków
Sposób weryfikacji efektów kształcenia uzyskanych przez uczestników	Egzamin pisemny, obejmujący pytania zamknięte jednokrotnego i wielokrotnego wyboru

Treści modułu kształcenia (program wykładów/warsztatów)	
Tematyka wykładów/warsztatów:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Historia medycyny pola walki. 2. Fazy udzielania pomocy na polu walki. 3. Podstawowe zabiegi i procedury ratunkowe stosowane na polu walki. 4. Zaawansowane zabiegi i procedury ratunkowe stosowane na polu walki. 5. Prolonged Casualty Care – specyfika działań. 6. Ewakuacja medyczna i jej poziomy. 	
Wykaz literatury obowiązkowej i uzupełniającej	
Wykaz literatury obowiązkowej:	
<ul style="list-style-type: none"> • Tactical Combat Casualty Care (tccc) guidelines • Advanced Tactical Paramedic Protocols Handbook, revised 11th edition • Pararescue Medical Operations Handbook, 8th edition, January 2021 • Ranger Medic Handbook, official 2025 Edition • Prolonged Casualty Care guidelines • Deployed Medicine online portal 	
Wykaz literatury uzupełniającej:	
<ul style="list-style-type: none"> • Deployed Medicine, dostęp online • Prezentacja multimedialna 	
Nakład pracy uczestnika studiów	
Forma nakładu pracy uczestnika (udział w zajęciach, aktywność itp.)	Obciążenie uczestnika [h]
Praca z nauczycielem akademickim	2
Praca własna studenta	23
Liczba punktów ECTS	1

SYLABUS

Nazwa kierunku kształcenia	Medycyna Pola Walki
Nazwa przedmiotu	Fizjologia człowieka w warunkach pola walki
Poziom kształcenia	Studia podyplomowe
Opis efektów kształcenia	
WIEDZA	<p>Zna i rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • gospodarkę wodno-elektrolitową w układach biologicznych • równowagę kwasowo zasadową oraz mechanizmy działania buforów i ich znaczenie w homeostazie ustrojowej • rozpuszczalność, ciśnienie osmotyczne, izotonia, równowaga Gibbsa-Donana • prawa fizyczne obejmujące przepływ cieczy oraz czynniki wpływające na opór naczyniowy przepływu krwi

	<ul style="list-style-type: none"> • fizykochemiczne i molekularne podstawy działania narządów zmysłu • profile metaboliczne narządów i układów • sposoby komunikacji między komórkami, a także między komórką a macierzą zewnątrzkomórkową oraz szlaki przekazywania sygnałów w komórce i przykłady zaburzeń w tych procesach • podstawy pobudzenia i przewodzenia w układzie nerwowym oraz wyższe czynności nerwowe, a także fizjologię mięśni prążkowych i gładkich oraz funkcję krwi • czynności i mechanizmy regulacji wszystkich narządów i układów organizmu człowieka, w tym układu: krążenia, oddechowego, pokarmowego, moczowego oraz rozumie zależności istniejące między nimi • podstawowe ilościowe parametry opisujące wydolność poszczególnych narządów i układów • związek między czynnikami zaburzającymi stan równowagi procesów biologicznych a zmianami fizjologicznymi i patofizjologicznymi • mechanizm działania hormonów
UMIEJĘTNOŚCI	<p>Potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykonać proste testy czynnościowe (obciążeniowe, wysiłkowe), interpretować dane liczbowe dotyczące podstawowych zmiennych fizjologicznych • obsługiwać proste przyrządy pomiarowe oraz ocenić dokładność wykonywanych pomiarów • korzystać z baz danych, w tym internetowych, i wyszukać potrzebne informacje za pomocą dostępnych narzędzi; • opisać zmiany w funkcjonowaniu organizmu w sytuacji zaburzenia homeostazy, w szczególności określa jego zintegrowaną odpowiedź na wysiłek fizyczny, ekspozycję na wysoką i niską temperaturę, utratę krwi lub wody, nagłą pionizację przejście od stanu snu do stanu czuwania • krytycznie analizować piśmiennictwo medyczne, w tym w języku angielskim, i wyciągać wnioski
KOMPETENCJE SPOŁECZNE	<p>Jest gotów do:</p> <ul style="list-style-type: none"> • komunikowania się ze współpracownikami, udzielając informacji zwrotnej i wsparcia • wykazywania odpowiedzialności za podnoszenie swoich kwalifikacji i przekazywanie wiedzy innym
Forma zajęć i liczba godzin wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela	<p>Zajęcia teoretyczne – 4 godziny Zajęcia praktyczne – 4 godziny</p>

akademickiego	
Stosowane metody dydaktyczne	<ul style="list-style-type: none"> • wykład z prezentacją multimedialną • wykład problemowy • dyskusja • analiza przypadków
Sposób weryfikacji efektów kształcenia uzyskanych przez uczestników	Egzamin pisemny, obejmujący pytania zamknięte jednokrotnego i wielokrotnego wyboru

Treści modułu kształcenia (program wykładów/warsztatów)	
Tematyka wykładów/warsztatów:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Wprowadzenie do fizjologii i homeostazy organizmu 2. Układ oddechowy i fizjologia oddychania 3. Układ krążenia i hemostaza – reakcje organizmu na urazy 4. Układy regulacyjne: nerwowy i hormonalny oraz ich rola w adaptacji i przetrwaniu 	
Wykaz literatury obowiązkowej i uzupełniającej	
Wykaz literatury obowiązkowej:	
<ul style="list-style-type: none"> • “Podstawy fizjologii medycznej”- Jolanta Jaworek • “Fizjologia człowieka” Stanisław Konturek • “Fizjologia. Podstawy fizjologii lekarskiej” William F. Ganong 	
Wykaz literatury uzupełniającej:	
<ul style="list-style-type: none"> • Prezentacja multimedialna 	
Nakład pracy uczestnika studiów	
Forma nakładu pracy uczestnika (udział w zajęciach, aktywność itp.)	Obciążenie uczestnika [h]
Praca z nauczycielem akademickim	8
Praca własna studenta	42
Liczba punktów ECTS	2

SYLABUS

Nazwa kierunku kształcenia	Medycyna Pola Walki
Nazwa przedmiotu	Psychologia sytuacji kryzysowych
Poziom kształcenia	Studia podyplomowe
Opis efektów kształcenia	
WIEDZA	<p>Zna i rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • objawy stresu i kryzysu psychicznego • rolę pobudzenia i hamowania napięcia za pośrednictwem aktywacji nerwu błędnego • procedurę udzielania wsparcia psychicznego • zasady higieny psychicznej budującej odporność psychiczną

	<ul style="list-style-type: none"> • zaburzenia związane z traumą i stresem wymienione w DSM 5. • dostępne i skuteczne metody terapii zaburzeń związanych z traumą i stresem • przebieg procesu żałoby • ćwiczenia oddechowe, uziemiające, relaksacyjne
UMIEJĘTNOŚCI	<p>Potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozpoznać potrzeby własne i innych w sytuacji kryzysowej • wdrożyć zasady udzielania wsparcia psychicznego w kontakcie z pacjentem w silnym stresie • wskazać różnice pomiędzy zaburzeniami związanymi z traumą i stresem wymienionymi w DSM 5 • zastosować ćwiczenie oddechowe, uziemiające, relaksacyjne z lektorem lub samodzielnie
KOMPETENCJE SPOŁECZNE	<p>Jest gotów do:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uwzględnienia wagi czynników psychologicznych w radzeniu sobie całemu zespołowi z sytuacją kryzysową • pracy w zespole i budowania relacji zaufania z pacjentem • zrozumienia znaczenia nietechnicznych umiejętności w zapewnieniu profesjonalnej opieki nad pacjentem • przestrzegania zasad etyki zawodowej i praw człowieka w opiece nad poszkodowanym
Forma zajęć i liczba godzin wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego	<p>Zajęcia teoretyczne – 4 godziny Zajęcia praktyczne – 4 godziny</p>
Stosowane metody dydaktyczne	<ul style="list-style-type: none"> • wykład z prezentacją multimedialną • wykład problemowy • analiza przypadku • film dydaktyczny • pokaz z instruktorem (sposób wykonania ćwiczeń oddechowych, uziemiających i relaksacyjnych)
Sposób weryfikacji efektów kształcenia uzyskanych przez uczestników	<p>Egzamin pisemny, obejmujący pytania zamknięte jednokrotnego i wielokrotnego wyboru</p>

Treści modułu kształcenia (program wykładów/warsztatów)	
Tematyka wykładów/warsztatów:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Od stresu do wydarzeń krytycznych i traumatycznych 2. Funkcjonowanie i potrzeby człowieka w kryzysie 3. Budowanie odporności i wsparcie psychiczne w kryzysie 4. Trauma i zaburzenia związane ze stresem 5. Śmierć i żałoba 6. Strategie opanowywania stresu i nadmiernego pobudzenia 	
Wykaz literatury obowiązkowej i uzupełniającej	

Wykaz literatury obowiązkowej:	
<ul style="list-style-type: none"> „Zasady udzielania wsparcia psychicznego osobom uczestniczącym w działaniach ratowniczych”, Warszawa 2012, skrypt dla funkcjonariuszy Państwowej Straży Pożarnej, Psychoedukacja - Komenda Główna Państwowej Straży Pożarnej - Portal Gov.pl 	
Wykaz literatury uzupełniającej:	
<ul style="list-style-type: none"> Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorder – DSM V-TR, American Psychiatric Association, Prezentacja multimedialna 	
Nakład pracy uczestnika studiów	
Forma nakładu pracy uczestnika (udział w zajęciach, aktywność itp.)	Obciążenie uczestnika [h]
Praca z nauczycielem akademickim	8
Praca własna studenta	17
Liczba punktów ECTS	1

SYLABUS

Nazwa kierunku kształcenia	Medycyna Pola Walki
Nazwa przedmiotu	Farmakoterapia w medycynie taktycznej
Poziom kształcenia	Studia podyplomowe
Opis efektów kształcenia	
WIEDZA	<p>Zna i rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> wytyczne TCCC (<i>Tactical Combat Casualty Care</i>) dotyczące farmakoterapii grupy leków stosowane w działaniach ratunkowych na polu walki, zgodnie z protokołami TCCC podstawy farmakokinetyki i farmakodynamiki leków stosowanych w warunkach bojowych, w tym wpływ warunków ekstremalnych (stres, odwodnienie, hipotermia, niedotlenienie, uraz) na ich działanie zasady bezpiecznego przechowywania i podawania leków w warunkach polowych z ograniczonym dostępem do zaplecza medycznego zastosowanie środków farmakologicznych podczas ewakuacji medycznej farmakologiczne podstawy przeciwdziałania skutkom działania środków chemicznych, biologicznych, radiacyjnych i nuklearnych (CBRN)
UMIEJĘTNOŚCI	<p>Potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> dobrać odpowiedni lek i drogę jego podania w zależności od stanu poszkodowanego i warunków taktycznych, zgodnie z algorytmami TCCC zastosować środki farmakologiczne w sposób bezpieczny i skuteczny w warunkach ograniczonych

	<p>zasobów (np. pole walki, działania specjalne, ewakuacja medyczna)</p> <ul style="list-style-type: none"> ocenić wskazania i przeciwwskazania do podania leków w sytuacjach wysokiego ryzyka
KOMPETENCJE SPOŁECZNE	<p>Jest gotów do:</p> <ul style="list-style-type: none"> podejmowania decyzji medycznych w sytuacjach stresowych, wysokiego ryzyka, charakterystycznych dla pola walki współpracy z interdyscyplinarnym zespołem (medycznym, wojskowym) w celu zapewnienia kompleksowej opieki nad poszkodowanym ciągłego doskonalenia zawodowego i dzielenia się wiedzą przestrzegania zasad etyki zawodowej i praw człowieka w opiece nad poszkodowanym
Forma zajęć i liczba godzin wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego	<p>Zajęcia teoretyczne – 2 godziny Zajęcia praktyczne – 2 godziny</p>
Stosowane metody dydaktyczne	<ul style="list-style-type: none"> wykład z prezentacją multimedialną wykład problemowy ćwiczenia praktyczne analiza przypadków/praca w zespołach zadaniowych
Sposób weryfikacji efektów kształcenia uzyskanych przez uczestników	<ul style="list-style-type: none"> Egzamin pisemny, obejmujący pytania zamknięte jednokrotnego i wielokrotnego wyboru Egzamin praktyczny z zastosowania pełnej procedury MARCH w warunkach symulowanych Ocena kompetencji zespołowych i umiejętności podejmowania decyzji pod presją

Treści modułu kształcenia (program wykładów/warsztatów)	
Tematyka wykładów/warsztatów:	
<ol style="list-style-type: none"> Przegląd aktualnych wytycznych TCCC w zakresie farmakoterapii. Podstawy farmakokinetyki i farmakodynamiki leków stosowanych w warunkach bojowych, w tym wpływ warunków ekstremalnych (stres, odwodnienie, hipotermia, niedotlenienie, uraz) na ich działanie, interakcje leków i zmienność odpowiedzi organizmu. Leki przeciwbólowe w medycynie taktycznej, sedacja taktyczna i kontrola bólu u rannych. Farmakoterapia w krwotokach i wstrząsie hipowolemicznym. Leki w zabezpieczeniu dróg oddechowych i resuscytacji. Antybiotykoterapia empiryczna i profilaktyka przeciwțężcowa w warunkach polowych. Farmakoterapia w sytuacjach specjalnych, w tym leczenie i profilaktyka w narażeniu na środki CBRN. Farmakologiczne aspekty ewakuacji medycznej (dawkowanie leków w trakcie transportu, kontrola bólu, sedacja, antybiotykoterapia, farmakoterapia podczas aeroewakuacji). Bezpieczeństwo i organizacja farmakoterapii na polu walki (przechowywanie i transport leków w warunkach bojowych, błędy farmakoterapeutyczne i ich unikanie w warunkach stresu taktycznego). Ćwiczenia praktyczne i symulacja medyczna – dobór leków w symulacyjnych scenariuszach. 	
Wykaz literatury obowiązkowej i uzupełniającej	

Wykaz literatury obowiązkowej:	
<ul style="list-style-type: none"> Taktyczna pomoc poszkodowanym na polu walki (TCCC) wytyczne dla personelu medycznego, Łódź, 2024 Tactical Combat Casualty Care Handbook, Wyd. 2022 	
Wykaz literatury uzupełniającej:	
<ul style="list-style-type: none"> R. Olszanecki, P. Wołkow, J. Jawień. Farmakologia. Mechanizmy - leki - farmakoterapia oparta na faktach. Tom 1-2, PZWL, 2025 r. Prezentacja multimedialna 	
Nakład pracy uczestnika studiów	
Forma nakładu pracy uczestnika (udział w zajęciach, aktywność itp.)	Obciążenie uczestnika [h]
Praca z nauczycielem akademickim	4
Praca własna studenta	21
Liczba punktów ECTS	1

SYLABUS

Nazwa kierunku kształcenia	Medycyna Pola Walki
Nazwa przedmiotu	Techniki wentylacji w sytuacjach taktycznych
Poziom kształcenia	Studia podyplomowe
Opis efektów kształcenia	
WIEDZA	<p>Zna i rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> zasady fizjologii oddechu i wymiany gazowej wskazania i przeciwwskazania do wentylacji mechanicznej techniki wentylacji ręcznej i mechanicznej zasady bezpieczeństwa personelu i pacjenta podczas wentylacji tryby wentylacji respiratorów wskazania do RSI
UMIEJĘTNOŚCI	<p>Potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> prawidłowo wykonać wentylację zastępczą przy użyciu maski i worka samorozprężalnego dobrać odpowiednią technikę wentylacji do stanu pacjenta i warunków działania dobrać odpowiedni tryb wentylacji do stanu pacjenta wykonać RSI
KOMPETENCJE SPOŁECZNE	<p>Jest gotów do:</p> <ul style="list-style-type: none"> szybkiego i skutecznego działania w sytuacjach zagrożenia życia współpracy w zespole ratowniczym podczas udrażniania dróg oddechowych i wentylacji pacjenta przestrzegania procedur i zasad aseptyki podczas interwencji

Forma zajęć i liczba godzin wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego	Zajęcia teoretyczne – 2 godziny Zajęcia praktyczne – 4 godziny
Stosowane metody dydaktyczne	<ul style="list-style-type: none"> • wykład z prezentacją multimedialną • wykład problemowy • dyskusja • analiza przypadków
Sposób weryfikacji efektów kształcenia uzyskanych przez uczestników	Egzamin pisemny, obejmujący pytania zamknięte jednokrotnego i wielokrotnego wyboru

Treści modułu kształcenia (program wykładów/warsztatów)	
Tematyka wykładów/warsztatów:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Fizjologia układu oddechowego – podstawy dla praktyki ratowniczej 2. Wskazania i przeciwwskazania do wentylacji zastępczej 3. Techniki i sprzęt do wentylacji pacjenta – przegląd i zasady doboru 4. Postępowanie w przypadku niewydolności oddechowej w warunkach przedszpitalnych 	
Wykaz literatury obowiązkowej i uzupełniającej	
Wykaz literatury obowiązkowej:	
<ul style="list-style-type: none"> • Kosiak W., Kruczyński J., Dąbrowski M. – Medycyna Ratunkowa, PZWL • Riva J. – Podstawy wentylacji mechanicznej dla personelu medycznego, Medycyna Praktyczna • Kłosiewicz T. – Podstawy intensywnej terapii, PZWL 	
Wykaz literatury uzupełniającej:	
<ul style="list-style-type: none"> • Suwała M., Gałązkowski R. – Medycyna Ratunkowa. Praktyczny podręcznik dla ratowników, PZWL • Dworkin R. – Respiratory Management in Emergency Settings, Elsevier • Wytyczne ERC i AHA dotyczące resuscytacji i zaawansowanych zabiegów resuscytacyjnych • Prezentacja multimedialna 	
Nakład pracy uczestnika studiów	
Forma nakładu pracy uczestnika (udział w zajęciach, aktywność itp.)	Obciążenie uczestnika [h]
Praca z nauczycielem akademickim	6
Praca własna studenta	19
Liczba punktów ECTS	1

SYLABUS

Nazwa kierunku kształcenia	Medycyna Pola Walki
Nazwa przedmiotu	Diagnostyka laboratoryjna w przedłużonej opiece nad pacjentem
Poziom kształcenia	Studia podyplomowe
Opis efektów kształcenia	

WIEDZA	<p>Zna i rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podstawowe parametry laboratoryjne wykorzystywane w diagnostyce stanów nagłych • znaczenie odchyleń wartości parametrów w kontekście stanów zagrożenia życia • zasady pobierania, przechowywania i transportu materiału biologicznego w warunkach taktycznych i polowych
UMIĘJĘTNOŚCI	<p>Potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • potrafi zinterpretować podstawowe wyniki badań laboratoryjnych (gazometria, morfologia, CRP, elektrolity, glukoza, laktaty) • potrafi rozpoznać nieprawidłowości wymagające natychmiastowej interwencji • potrafi pobrać krew żylną zgodnie z zasadami aseptyki • potrafi pobrać krew tętniczną zgodnie z zasadami aseptyki
KOMPETENCJE SPOŁECZNE	<p>Jest gotów do:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przyjęcia odpowiedzialności za prawidłowe wykonanie i interpretację badań • ścisłej współpracy z lekarzem i pozostałym personelem medycznym • uwzględniania wpływu wyników laboratoryjnych na decyzje terapeutyczne
Forma zajęć i liczba godzin wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego	<p>Zajęcia teoretyczne – 2 godziny Zajęcia praktyczne – 2 godziny</p>
Stosowane metody dydaktyczne	<ul style="list-style-type: none"> • wykład z prezentacją multimedialną • wykład problemowy • dyskusja • analiza przypadku
Sposób weryfikacji efektów kształcenia uzyskanych przez uczestników	<p>Egzamin pisemny, obejmujący pytania zamknięte jednokrotnego i wielokrotnego wyboru</p>

Treści modułu kształcenia (program wykładów/warsztatów)
<p>Tematyka wykładów/warsztatów:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rola diagnostyki laboratoryjnej w medycynie ratunkowej i medycynie pola walki 2. Kluczowe parametry laboratoryjne w ocenie stanu ogólnego pacjenta (m.in. morfologia, CRP, elektrolity, glukoza) 3. Gazometria krwi — interpretacja i znaczenie kliniczne 4. Zasady pobierania i postępowania z materiałem biologicznym w warunkach przedszpitalnych i polowych
Wykaz literatury obowiązkowej i uzupełniającej

Wykaz literatury obowiązkowej:	
<ul style="list-style-type: none"> • Kostka-Trąbska E. – Diagnostyka laboratoryjna z elementami biochemii klinicznej, PZWL • Szczeklik A. (red.) – Interna Szczeklika (rozdziały dot. diagnostyki laboratoryjnej) • Krawczyk P., Król M. – Podstawy interpretacji wyników laboratoryjnych w ratownictwie medycznym, Medycyna Praktyczna 	
Wykaz literatury uzupełniającej:	
<ul style="list-style-type: none"> • McPherson R., Pincus M. – Henry. Diagnostyka laboratoryjna • Wójcik E. – Przewodnik po badaniach laboratoryjnych, MedPharm • Aktualne wytyczne ERC i AHA dotyczące diagnostyki wspierającej decyzje w stanach nagłych • Prezentacja multimedialna 	
Nakład pracy uczestnika studiów	
Forma nakładu pracy uczestnika (udział w zajęciach, aktywność itp.)	Obciążenie uczestnika [h]
Praca z nauczycielem akademickim	4
Praca własna studenta	21
Liczba punktów ECTS	1

SYLABUS

Nazwa kierunku kształcenia	Medycyna Pola Walki
Nazwa przedmiotu	Ultrasonografia w warunkach pola walki i przedłużonej opieki nad pacjentem
Poziom kształcenia	Studia podyplomowe
Opis efektów kształcenia	
WIEDZA	<p>Zna i rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • cele i idee zastosowania ultrasonografii w warunkach pola walki i przedłużonej opieki nad pacjentem • fizyczne podstawy ultrasonografii • rodzaje głowic • tryby obrazowania i presety • jak interpretować obraz • cel i idee ultrasonografii Point-of-Care • możliwości diagnostyczne stanów nagłych • protokół eFAST • protokół BLUE • protokół FATE • protokół RUSH • badanie ONSD (osłonki tarczy nerwu wzrokowego) • protokół FEEL • podstawowe stany nagłe w obrębie jamy brzusznej • wykorzystanie ultrasonografii w przedłużonej opiece nad pacjentem: <ul style="list-style-type: none"> - ocena wydolności krążeniowej i oddechowej, - stopnia nawodnienia,

	<ul style="list-style-type: none"> - diagnostyka wzrostu ciśnienia śródczaszkowego - identyfikacja złamań i ciał obcych w ciele
UMIEJĘTNOŚCI	<p>Potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dobrać odpowiednią głowicę do danego badania • ustawić prawidłowy tryb obrazowania oraz preset do danego badania • potrafi interpretować obraz USG • zidentyfikować wolny płyn w jamach ciała • zidentyfikować tamponadę serca • zidentyfikować odmę opłucnową • zidentyfikować zatorowość płucną • zidentyfikować obrzęk płuc • zidentyfikować rozwarstwienie aorty • różnicować przyczynę wstrząsu za pomocą USG • różnicować przyczynę duszności za pomocą USG • wykonać protokół eFAST • wykonać protokół BLUE • wykonać protokół FATE • wykonać protokół RUSH • wykonać protokół FEEL • zbadać osłonkę tarczy nerwu wzrokowego • ocenić stopień nawodnienia pacjenta za pomocą USG • zidentyfikować wzrost ciśnienia śródczaszkowego za pomocą USG • zidentyfikować złamanie za pomocą USG • zidentyfikować ciało obce za pomocą USG • zidentyfikować podstawowe stany nagłe w obrębie jamy brzusznej
KOMPETENCJE SPOŁECZNE	<p>Jest gotów do:</p> <ul style="list-style-type: none"> • współpracy z zespołem w trakcie wykonywania badania USG • działania po presję czasu oraz w stresie podejmując prawidłowe decyzję kliniczne
Forma zajęć i liczba godzin wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego	<p>Zajęcia teoretyczne – 10 godzin Zajęcia praktyczne – 22 godziny</p>
Stosowane metody dydaktyczne	<ul style="list-style-type: none"> • wykład z prezentacją multimedialną • wykład problemowy • dyskusja • omówienie • pokaz • ćwiczenia praktyczne w grupach
Sposób weryfikacji efektów kształcenia uzyskanych przez uczestników	<ul style="list-style-type: none"> • Egzamin pisemny, obejmujący pytania zamknięte jednokrotnego i wielokrotnego wyboru

Treści modułu kształcenia (program wykładów/warsztatów)	
Tematyka wykładów/warsztatów:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Podstawy ultrasonografii 2. Ultrasonografia Point-of-Care w ujęciu medycyny pola walki 3. Protokół eFAST 4. Protokół BLUE 5. Protokół RUSH 6. Protokół FEEL 7. Badanie osłonki tarczy nerwu wzrokowego w kontekście podwyższonego ICP 8. Wykorzystanie ultrasonografii w przedłużonej opiece nad pacjentem 	
Wykaz literatury obowiązkowej i uzupełniającej	
Wykaz literatury obowiązkowej:	
<ul style="list-style-type: none"> • Małgorzata Rak „POCUS-y, Ultrasonografia Ratunkowa” • Dorota Sobczyk, Paweł Andruszkiewicz „Ultrasonografia w stanach zagrożenia życia i intensywnej terapii” 	
Wykaz literatury uzupełniającej:	
<ul style="list-style-type: none"> • Paul Atkinson, Justin Bowra, Russell E. McLaughlin „Ultrasonografia stanów nagłych. To proste.” • Nicola Davidson „Ultrasonografia jamy brzusznej” • Prezentacja multimedialna 	
Nakład pracy uczestnika studiów	
Forma nakładu pracy uczestnika (udział w zajęciach, aktywność itp.)	Obciążenie uczestnika [h]
Praca z nauczycielem akademickim	32
Praca własna studenta	68
Liczba punktów ECTS	4

SYLABUS

Nazwa kierunku kształcenia	Medycyna Pola Walki
Nazwa przedmiotu	Blokady nerwów obwodowych pod kontrolą ultrasonografii
Poziom kształcenia	Studia podyplomowe
Opis efektów kształcenia	
WIEDZA	<p>Zna i rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • anatomię kończyny górnej, dolnej i tułowia w kontekście blokad nerwów obwodowych • fizjologię układu nerwowego w kontekście blokad nerwów obwodowych • farmakologię leków znieczulenia miejscowego i adiuwantów w kontekście blokad nerwów obwodowych • zasady obrazowania ultrasonograficznego w kontekście blokad nerwów obwodowych • zasady prowadzenia igły pod kontrolą ultrasonografii w projekcji in-plane i out-of-plane

	<ul style="list-style-type: none"> • ogólne zasady wykonywania blokad nerwów obwodowych • przeciwwskazania do blokad nerwów obwodowych • powikłania blokad nerwów obwodowych i sposoby ich leczenia
UMIĘTNOŚCI	<p>Potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dobrać blokadę nerwów obwodowych do sytuacji klinicznej • przygotować roztwór leku znieczulenia miejscowego i adiuwantu odpowiedni dla danej blokady nerwów obwodowych • przewidzieć, rozpoznać i leczyć powikłania blokady obwodowej • wykonać blokadę splotu ramiennego z dostępu między mięśniami pochyłymi, nadobojczykowego i pachowego • wykonać blokadę nerwu międzyżebrowego • wykonać blokadę pod mięsień prostownik grzbietu • wykonać blokadę pod mięsień zębaty przedni • wykonać blokadę nerwu udowego • wykonać blokadę nerwu udowo-goleniowego • wykonać blokadę nerwu kulszowego z dostępu poślankowego i podkolanowego
KOMPETENCJE SPOŁECZNE	<p>Jest gotów do:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przekazania pacjentowi informacji na temat wskazań, przeciwwskazań, ryzyka i korzyści z blokady obwodowej • pracy i komunikowania się w zespole podczas procedury zabiegowej jako wykonujący i jako asysta
Forma zajęć i liczba godzin wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego	<p>Zajęcia teoretyczne – 4 godziny Zajęcia praktyczne – 4 godziny</p>
Stosowane metody dydaktyczne	<ul style="list-style-type: none"> • wykład z prezentacją multimedialną • ćwiczenia praktyczne na żywych modelach • ćwiczenia na тренаżerach
Sposób weryfikacji efektów kształcenia uzyskanych przez uczestników	<ul style="list-style-type: none"> • Egzamin pisemny, obejmujący pytania zamknięte jednokrotnego i wielokrotnego wyboru

Treści modułu kształcenia (program wykładów/warsztatów)

Tematyka wykładów:

1. Anatomia nerwów kończyny górnej, dolnej i tułowia w kontekście blokad nerwów obwodowych
2. Fizjologia układu nerwowego w kontekście blokad nerwów obwodowych
3. Farmakologia leków znieczulenia miejscowego i adiuwantów w kontekście blokad nerwów obwodowych
4. Obrazowanie ultrasonograficzne w kontekście blokad nerwów obwodowych
5. Ogólne zasady wykonywania blokad nerwów obwodowych

Tematyka ćwiczeń:

1. Prowadzenie igły pod kontrolą ultrasonografii w projekcji in-plane i out-of plane
2. Blokada splotu ramiennego z dostępu między mięśniami pochyłymi, nadobojczykowego i pachowego,
3. Blokada nerwu międzyżebrowego
4. Blokada pod mięsień prostownik grzbietu
5. Blokada pod mięsień zębaty przedni
6. Blokada nerwu udowego
7. Blokada nerwu udowo-goleniowego
8. Blokada nerwu kulszowego z dostępu pośladowego i podkolanowego

Wykaz literatury obowiązkowej i uzupełniającej**Wykaz literatury obowiązkowej:**

- Prezentacja multimedialna

Wykaz literatury uzupełniającej:

- <https://www.nysora.com>

Nakład pracy uczestnika studiów

Forma nakładu pracy uczestnika (udział w zajęciach, aktywność itp.)	Obciążenie uczestnika [h]
Praca z nauczycielem akademickim	8
Praca własna studenta	17
Liczba punktów ECTS	1

SYLABUS

Nazwa kierunku kształcenia	Medycyna Pola Walki
Nazwa przedmiotu	Urazy klatki piersiowej
Poziom kształcenia	Studia podyplomowe
Opis efektów kształcenia	
WIEDZA	<p>Zna i rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • anatomię czynnościową układu oddechowego na poziomie pozwalającym ocenić i/lub podejrzewać rozległość uszkodzenia na podstawie mechanizmu urazu, obrażeń zewnętrznych i odchyień w badaniu fizykalnym • krytyczne znaczenie utrzymania drożności dróg oddechowych u poszkodowanych • budowę płuc i ściany klatki piersiowej uwzględniając

	<p>struktury wchodzące w skład rusztowania klatki piersiowej wraz z mięśniami odpowiedzialnymi za oddychanie</p> <ul style="list-style-type: none"> • fizjologię oddychania z uwzględnieniem: podstawowej mechaniki oddychania, przepływu i oporu gazów w drogach oddechowych, kontroli cyklu oddechowego • anatomię mięśnia sercowego (podział na przedsionki, komory) i dużych naczyń (aorta, żyła główna górna i dolna) w obrębie klatki piersiowej • podstawy pracy mięśnia sercowego, czynniki warunkujące napełnianie przedsionków, generowanie objętości wyrzutowej, • fizjologię układu krążenia – determinanty generowania ciśnienia tętniczego • mechanizm powstawania niewydolności krążeniowo - oddechowej po urazie klatki piersiowej • przyczyny i wpływ hipoksji • prawidłowe parametry fizjologiczne układu oddechowego i krążenia z uwzględnieniem różnych grup wiekowych • zasadę działania respiratora oraz podstawowego trybu wentylacji (CMV) • klasyfikację i epidemiologię urazów klatki piersiowej • techniki obarczania odmy opłucnowej (technika igłowa • zasadę działania broni palnej, typy broni (pistolet, strzelba, karabin) i stosowanej amunicji • zjawiska fizyczne powstałe podczas eksplozji ładunku wybuchowego i ich wpływ na organizmy żywe • rodzaje i zasady prowadzenia wentylacji wspomaganej oraz wentylacji zastępczej • wytyczne Europejskiej Rady Resuscytacji • wytyczne TCCC • wytyczne ITLS • rodzaje szwów stosowanych na dreny
<p>UMIEJĘTNOŚCI</p>	<p>Potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozpoznać najczęstsze urazy klatki piersiowej występujące na polu walki • przeprowadzić badanie fizykalne wg TCCC według zasad protokołu MARCHE • wdrożyć procedury zgodnie z odchyleniami w badaniu w schemacie MARCHE • tamowanie masywnego krwawienia w obrębie klatki piersiowej, • bezprzyrządowe jak i przyrządowe udrożnienie dróg oddechowych, • utrzymywać drożność dróg oddechowych,

	<ul style="list-style-type: none"> • zastosować wspomaganie oddychania, • rozpoznać narastające opory oddechowe podczas wentylacji workiem samorozprężalnym • rozpoznać odmę podskórną • ocenić narastanie objawów niewydolności oddechowej i zastosować leczenie w przypadku urazów klatki piersiowej wymagających natychmiastowej interwencji – odbarczyć odmę opłucnową, • założyć zwykły opatrunek i opatrunek wentylowy, • zidentyfikować zalecane miejsce i wykonać fingertoracostomy na preparacie zwierzęcym • założyć drenaż jamy opłucnowej • założyć szew zabezpieczający dren w zależności od okoliczności zdarzenia • założyć wąsy tlenowe, maskę tlenową, • użyć rurki ustno - gardłowej, nosowo – gardłowej, worka samorozprężalnego z maską twarzową, skalpela, podstawowe narzędzia chirurgiczne, nić chirurgiczną • rozpoznać zatrzymanie krążenia i wdrożyć czynności resuscytacyjne zgodnie z aktualnymi wytycznymi
KOMPETENCJE SPOŁECZNE	<p>Jest gotów do:</p> <ul style="list-style-type: none"> • do niezwłocznego podjęcia zaawansowanych chirurgicznych procedur klinicznych na polu walki, bez których szybko dojdzie do zgonu poszkodowanego • współpracy z innym personelem medycznym i niemedycznym w ramach działań ratujących pacjenta • przekazywania swojego doświadczenia i wiedzy innym współpracownikom • postępowania zgodnie z aktualnymi wytycznymi i zaleceniami w urazach
Forma zajęć i liczba godzin wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego	<p>Zajęcia teoretyczne – 0 godzin Zajęcia praktyczne – 8 godzin</p>
Stosowane metody dydaktyczne	<ul style="list-style-type: none"> • prezentacja multimedialna • dyskusja – rozpoznanie napotkanych problemów uczestnicy • demonstracja na preparacie narastanie odmy opłucnowej • ćwiczenia manualne na preparatach zwierzęcych (finger toracostomy, zakładanie szwów • symulacja medyczna • analiza przypadków
Sposób weryfikacji efektów kształcenia uzyskanych przez uczestników	<p>Egzamin pisemny, obejmujący pytania zamknięte jednokrotnego i wielokrotnego wyboru</p>

Treści modułu kształcenia (program wykładów/warsztatów)	
Tematyka wykładów/warsztatów:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Anatomia i fizjologia dróg oddechowych, układu sercowo - naczyniowego 2. Fizjologia oddychania 3. Urazy klatki piersiowej – epidemiologia, mechanizm, rodzaje 4. Postępowanie w urazach klatki piersiowej teoria a następnie zajęcia na preparatach / fantomach 5. Case report – omówienie 1 – 2 przypadków z doświadczenia prowadzącego 	
Wykaz literatury obowiązkowej i uzupełniającej	
Wykaz literatury obowiązkowej:	
<ul style="list-style-type: none"> • Wytyczne ERC 2021 	
Wykaz literatury uzupełniającej:	
<ul style="list-style-type: none"> • Prezentacja multimedialna 	
Nakład pracy uczestnika studiów	
Forma nakładu pracy uczestnika (udział w zajęciach, aktywność itp.)	Obciążenie uczestnika [h]
Praca z nauczycielem akademickim	8
Praca własna studenta	17
Liczba punktów ECTS	1

SYLABUS

Nazwa kierunku kształcenia	Medycyna Pola Walki
Nazwa przedmiotu	Chirurgiczne zabezpieczenie dróg oddechowych w warunkach pola walki
Poziom kształcenia	Studia podyplomowe
Opis efektów kształcenia	
WIEDZA	<p>Zna i rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazania i przeciwwskazania do wykonania chirurgicznego dostępu do dróg oddechowych • techniki konikotomii i tracheotomii w warunkach przedszpitalnych • potencjalne powikłania i zasady postępowania po wykonaniu dostępu chirurgicznego • znaczenie szybkiej decyzji i skutecznego działania w sytuacjach krytycznych
UMIEJĘTNOŚCI	<p>Potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • potrafi rozpoznać sytuacje wymagające wykonania chirurgicznego udrożnienia dróg oddechowych • potrafi wykonać konikotomię techniką ostrą i igłową na fantomie • potrafi zabezpieczyć drogi oddechowe po wykonaniu dostępu chirurgicznego

KOMPETENCJE SPOŁECZNE	Jest gotów do: <ul style="list-style-type: none"> • odpowiedzialności i ryzyka związanego z zabiegami ratunkowymi • ciągłego doskonalenia umiejętności rzadko wykonywanych procedur
Forma zajęć i liczba godzin wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego	Zajęcia teoretyczne – 0 godzin Zajęcia praktyczne – 4 godziny
Stosowane metody dydaktyczne	<ul style="list-style-type: none"> • prezentacja multimedialna • dyskusja • analiza przypadków
Sposób weryfikacji efektów kształcenia uzyskanych przez uczestników	Egzamin pisemny, obejmujący pytania zamknięte jednokrotnego i wielokrotnego wyboru

Treści modułu kształcenia (program wykładów/warsztatów)	
Tematyka wykładów/warsztatów:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Wprowadzenie i Teoretyczne Podstawy 2. Techniki Chirurgicznego Dostępu do Dróg Oddechowych 3. Potencjalne Powikłania i Postępowanie Po 4. Sesja Praktyczna na Fantomach i Podsumowanie 	
Wykaz literatury obowiązkowej i uzupełniającej	
Wykaz literatury obowiązkowej:	
<ul style="list-style-type: none"> • Kosiak W., Kruczyński J. – Procedury ratunkowe w stanach nagłych, PZWL • McSwain N.E. – Taktyczna medycyna ratunkowa, Medycyna Praktyczna • Frasz Z. (red.) – Stany nagłe w praktyce lekarza systemu, PZWL 	
Wykaz literatury uzupełniającej:	
<ul style="list-style-type: none"> • Tintinalli J.E. – Emergency Medicine. A Comprehensive Study Guide • Wytyczne TCCC (Tactical Combat Casualty Care) – aktualna wersja • Materiały szkoleniowe ITLS / PHTLS dotyczące chirurgicznych dróg oddechowych • Prezentacja multimedialna 	
Nakład pracy uczestnika studiów	
Forma nakładu pracy uczestnika (udział w zajęciach, aktywność itp.)	Obciążenie uczestnika [h]
Praca z nauczycielem akademickim	4
Praca własna studenta	21
Liczba punktów ECTS	1

SYLABUS

Nazwa kierunku kształcenia	Medycyna Pola Walki
Nazwa przedmiotu	Szycie ran
Poziom kształcenia	Studia podyplomowe

Opis efektów kształcenia	
WIEDZA	Zna i rozumie: <ul style="list-style-type: none"> • zna podstawowe techniki szycia ran oraz ich zastosowanie kliniczne • zna wskazania i przeciwwskazania do zaopatrzenia chirurgicznego ran • zna zasady aseptyki i antyseptyki w chirurgii ratunkowej oraz medycynie pola walki
UMIEJĘTNOŚCI	Potrafi: <ul style="list-style-type: none"> • prawidłowo dobrać technikę szycia do rodzaju rany i lokalizacji • wykonać szew ciągły, przerywany oraz techniki specjalne (np. materacowy) • bezpiecznie posługiwać się narzędziami chirurgicznymi i materiałami szewnymi
KOMPETENCJE SPOŁECZNE	Jest gotów do: <ul style="list-style-type: none"> • zachowania zasad aseptyki i antyseptyki • przyjęcia odpowiedzialności za trwałość i estetykę zaopatrzenia rany • uwzględnienia znaczenia praktycznego treningu umiejętności manualnych w pracy ratownika
Forma zajęć i liczba godzin wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego	Zajęcia teoretyczne – 4 godziny Zajęcia praktyczne – 4 godziny
Stosowane metody dydaktyczne	<ul style="list-style-type: none"> • wykład z prezentacją multimedialną • wykład problemowy • dyskusja • analiza przypadków
Sposób weryfikacji efektów kształcenia uzyskanych przez uczestników	Egzamin pisemny, obejmujący pytania zamknięte jednokrotnego i wielokrotnego wyboru

Treści modułu kształcenia (program wykładów/warsztatów)
Tematyka wykładów/warsztatów: <ol style="list-style-type: none"> 1. Rodzaje ran i ich klasyfikacja – aspekty praktyczne 2. Zasady aseptyki i przygotowania pola operacyjnego 3. Przegląd technik szycia ran i doboru materiałów szewnych 4. Wskazania i przeciwwskazania do szycia w warunkach przedszpitalnych i polowych
Wykaz literatury obowiązkowej i uzupełniającej
Wykaz literatury obowiązkowej: <ul style="list-style-type: none"> • Dobrzański M., Jaworski R. – Techniki chirurgiczne i szycie ran, PZWL • Kosiak W., Kruczyński J. – Procedury ratunkowe w stanach nagłych, PZWL • McSwain N.E. – Taktyczna medycyna ratunkowa, Medycyna Praktyczna

Wykaz literatury uzupełniającej:	
<ul style="list-style-type: none"> • Tintinalli J.E. – Emergency Medicine. A Comprehensive Study Guide • Sabiston D.C. – Podręcznik chirurgii (wybrane rozdziały) • Aktualne wytyczne TCCC / PHTLS dotyczące zaopatrywania ran i urazów tkanek miękkich • Prezentacja multimedialna 	
Nakład pracy uczestnika studiów	
Forma nakładu pracy uczestnika (udział w zajęciach, aktywność itp.)	Obciążenie uczestnika [h]
Praca z nauczycielem akademickim	8
Praca własna studenta	42
Liczba punktów ECTS	2

SYLABUS

Nazwa kierunku kształcenia	Medycyna Pola Walki
Nazwa przedmiotu	Fasciotomia, escharotomia, oparzenia
Poziom kształcenia	Studia podyplomowe
Opis efektów kształcenia	
WIEDZA	<p>Zna i rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • anatomię czynnościową układu oddechowego na poziomie pozwalającym ocenić narastającą niewydolność oddechową i / lub trudności w wentylacji mechanicznej z powodu narastających oporów klatki piersiowej • krytyczne znaczenie procedur chirurgicznych w przypadku krytycznego niedokrwienia kończyn bądź sztywności klatki piersiowej • budowę (mięśnie) ściany klatki piersiowej wraz z mięśniami odpowiedzialnymi za oddychanie • anatomię głównych grup mięśniowych kończyny górnej i dolnej • anatomię mięśni ręki (główne grupy) • fizjologię pracy mięśni poprzecznie prążkowanych • definicję przedziałów powięziowych ich lokalizację i zawartość • unaczynienie i unerwienie dużych grup mięśniowych w stopniu pozwalającym na identyfikację miejsca uszkodzenia • mechanizm uszkodzenia tkanek po oparzeniu - efekty natychmiastowe i odległe • podział oparzeń uwzględniający głębokość uszkodzenia • zasady szacowania rozległości oparzeń

	<ul style="list-style-type: none"> • objawy krytycznego niedokrwienia kończyn (6 "P") • znaczenie hipoksemicznego uszkodzenia tkanek • rabdmioliza – definicja, etiologia, objawy, leczenie • ostrą niewydolność nerek – definicja, przyczyny, objawy, leczenie • definicję, etiologię, postępowanie w zespole ciasnoty międzypowięziowej • różnice pomiędzy fasciotomią a escharotomią i wskazaniami do ich wykonania • przyczyny i wpływ przedłużonej hipoksji na mięśnie poprzecznie prążkowane i inne tkanki • zasadę działania pulsoksymetru napalcowego • prawidłowe parametry fizjologiczne układu oddechowego i krążenia • zjawiska fizyczne powstałe podczas eksplozji ładunku wybuchowego i ich wpływ na organizmy żywe • wpływ oparzenia prądem stałym o wysokim napięciu • wskazania, przeciwwskazania, drogi podania, dawkowanie leków przeciwbólowych • zasady płynoterapii po oparzeniach • ochronę przed urazami wtórnymi po oparzeniach • UI • wytyczne Europejskiej Rady Resuscytacji • wytyczne TCCC • wytyczne ITLS
<p>UMIĘJĘTNOŚCI</p>	<p>Potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozpoznać oparzenie uwzględniające prawdopodobną etiologię • przeprowadzić badanie fizykalne wg TCCC i wykonać niezbędne interwencje • wdrożyć prawidłowe działania ratunkowe bezpośrednio po ekspozycji • zabezpieczyć oparzenie • rozpoznać i policzyć rozległość oparzenia uwzględniające stopień i procent powierzchni • rozpoznać i na podstawie objawów dodatkowych oszacować ryzyko oparzenia dróg oddechowych • ocenić narastanie objawów niewydolności oddechowej i zastosować adekwatne leczenie • rozpoznać objawy zwiastujące krytyczne niedokrwienie kończyn • rozpoznać sztywność klatki piersiowej spowodowaną przez oparzenie • rozpoznać zespół ciasnoty międzypowięziowej z uwzględnieniem poszczególnych przedziałów powięziowych • wdrożyć leczenie przeciwbólowe i płynoterapię po

	<p>oparzeniu</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykonać escharotomię • wykonać fasciotomię • założyć opatrunek hemostatyczny na ranę • założyć wąsy tlenowe, maskę tlenową, • użyć skalpela, podstawowych narzędzi chirurgicznych, nici chirurgicznej
KOMPETENCJE SPOŁECZNE	<p>Jest gotów do:</p> <ul style="list-style-type: none"> • niezwłocznego podjęcia zaawansowanych chirurgicznych procedur klinicznych na polu walki, bez których szybko dojdzie do zgonu poszkodowanego bądź rozwiną się trwale następstwa prowadzące do wtórnych obrażeń / niepełnosprawności • współpracy z innym personelem medycznym i niemedycznym w ramach działań ratujących pacjenta • przekazywania swojego doświadczenia i wiedzy innym współpracownikom • postępowania zgodnie z aktualnymi wytycznymi i zaleceniami w urazach
Forma zajęć i liczba godzin wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego	<p>Zajęcia teoretyczne - 4 godziny Zajęcia praktyczne – 4 godziny</p>
Stosowane metody dydaktyczne	<ul style="list-style-type: none"> • wykład z prezentacją multimedialną • dyskusja – rozpoznanie napotkanych problemów uczestnicy • demonstracja na manekinie linii potencjalnych cięć odbarczających • ćwiczenia w parach – wyznaczenie na partnerze linii cięcia tkanek w zależności od rozpoznanej patologii • ćwiczenia manualne na przygotowanych modelach – technika wykonania: escharotomia, fasciotomia, zakładanie opatrunku hemostatycznego, • symulacja medyczna • analiza przypadków
Sposób weryfikacji efektów kształcenia uzyskanych przez uczestników	<p>Egzamin pisemny, obejmujący pytania zamknięte jednokrotnego i wielokrotnego wyboru</p>

Treści modułu kształcenia (program wykładów/warsztatów)	
Tematyka wykładów/warsztatów:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Anatomia i fizjologia głównych grup mięśniowych klatki piersiowej, kończyny górnej i dolnej 2. Zespół ciasnoty międzypowięziowej – przyczyny, objawy, leczenie 3. Wpływ hipoksji na komórki, tkanki, narządy – krytyczne niedokrwienie kończyn: przyczyny, przebieg, objawy, leczenie. 4. Wpływ oparzeń termicznych na tkanki 5. Oddziaływanie prądu stałego wysokiego napięcia 6. Fasciotomia / escharotomia – wskazania, wykonanie 	

7. Dodatkowe narzędzia pomocne w badaniu (wykorzystanie pulsoksymetru, USG)	
Wykaz literatury obowiązkowej i uzupełniającej	
Wykaz literatury obowiązkowej:	
<ul style="list-style-type: none"> • Wytyczne ERC 2021 • Wytyczne ITLS • Recommendations for burns care in mass casualty incidents: WHO Emergency Medical Teams Technical Working Group on Burns (WHO TWGB) 2017-2020 • Konturek. Fizjologia Człowieka • Oparzenia Podstawy Tom 1 	
Wykaz literatury uzupełniającej:	
<ul style="list-style-type: none"> • Interna Szczeklika • Atlas anatomii klinicznej. McMinn & Abrahams. • Podstawy anatomii człowieka. Podręcznik dla studentów. B, Głęb • Prezentacja multimedialna 	
Nakład pracy uczestnika studiów	
Forma nakładu pracy uczestnika (udział w zajęciach, aktywność itp.)	Obciążenie uczestnika [h]
Praca z nauczycielem akademickim	8
Praca własna studenta	42
Liczba punktów ECTS	2

SYLABUS

Nazwa kierunku kształcenia	Medycyna Pola Walki
Nazwa przedmiotu	Warsztaty z inwazyjnych technik medycznych na kadawerach
Poziom kształcenia	Studia podyplomowe
Opis efektów kształcenia	
WIEDZA	<p>Zna i rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • anatomię w kontekście procedur ratunkowych • lokalizację struktur anatomicznych istotnych dla udrażniania dróg oddechowych i procedur chirurgicznych • zasady pracy z materiałem biologicznym (kadawer) • wartość edukacyjną zajęć z wykorzystaniem materiału biologicznego
UMIEJĘTNOŚCI	<p>Potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykonać inwazyjne procedury ratunkowe wcześniej omawiane na kursie (np. konikotomia, intubację, szycie ran) na materiale biologicznym • precyzyjnie lokalizować struktury anatomiczne i orientować się w anatomii warstwowej

	<ul style="list-style-type: none"> • przeprowadzić procedury z zachowaniem zasad aseptyki i bezpieczeństwa
KOMPETENCJE SPOŁECZNE	<p>Jest gotów do:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykorzystania etycznych aspektów pracy z kadawerami • konieczności ciągłego doskonalenia umiejętności inwazyjnych
Forma zajęć i liczba godzin wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego	<p>Zajęcia teoretyczne – 0 godzin Zajęcia praktyczne – 4 godziny</p>
Stosowane metody dydaktyczne	<ul style="list-style-type: none"> • prezentacja multimedialna • dyskusja • analiza przypadków
Sposób weryfikacji efektów kształcenia uzyskanych przez uczestników	<p>Egzamin pisemny, obejmujący pytania zamknięte jednokrotnego i wielokrotnego wyboru</p>

Treści modułu kształcenia (program wykładów/warsztatów)	
Tematyka wykładów/warsztatów:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Wprowadzenie do pracy z materiałem biologicznym 2. Anatomia topograficzna szyi i górnych dróg oddechowych 3. Praktyczne wykonanie konikotomii i tracheotomii na kadawerach 4. Inwazyjne procedury ratunkowe w obrębie klatki piersiowej 5. Inwazyjne procedury w obrębie jamy brzusznej i kończyn 6. Podsumowanie, refleksja i omówienie przypadków 	
Wykaz literatury obowiązkowej i uzupełniającej	
Wykaz literatury obowiązkowej:	
<ul style="list-style-type: none"> • Bochenek A., Reicher M. – Anatomia człowieka, PZWL • Frasz Z. (red.) – Stany nagłe w praktyce lekarza systemu, PZWL • Kosiak W., Kruczyński J. – Procedury ratunkowe w stanach nagłych, PZWL 	
Wykaz literatury uzupełniającej:	
<ul style="list-style-type: none"> • Wytyczne TCCC / PHTLS – rozdziały dotyczące inwazyjnych procedur ratunkowych • McSwain N.E. – Taktyczna medycyna ratunkowa, Medycyna Praktyczna • Sobotta – Atlas anatomii człowieka (część praktyczna – struktury topograficzne) • Prezentacja multimedialna 	
Nakład pracy uczestnika studiów	
Forma nakładu pracy uczestnika (udział w zajęciach, aktywność itp.)	Obciążenie uczestnika [h]
Praca z nauczycielem akademickim	4
Praca własna studenta	71
Liczba punktów ECTS	3

Nazwa kierunku kształcenia	Medycyna Pola Walki
Nazwa przedmiotu	Procedury pielęgniarskie
Poziom kształcenia	Studia podyplomowe
Opis efektów kształcenia	
WIEDZA	<p>Zna i rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zasady ogólne obowiązujące podczas wykonywania czynności opieki przedłużonej nad pacjentem • zasady wykonywania toalety jamy ustnej • zasady wykonywania toalety całego ciała pacjenta, w tym włosów • przeciwdziałanie odparzeniom - zasady zmiany pieluchomajtek • utrzymanie pacjenta w czystości- zmiana odzieży • zmiana pozycji jako prewencja przed odleżynami • zasady podczas wykonywania oklepywanie klatki piersiowej • zasady właściwego odżywiania - pojenie i karmienie • zasady podczas CF, zliczanie dobowe moczu • kontrola wkłuc dożylnych, doszpikowych, centralnych • zasady podaży wlewów dożylnych • zabezpieczanie ran oraz zmiana opatrunków • zasady oczyszczania/ wypełniania ran w tym odleżyn (podział odleżyn)
UMIĘTNOŚCI	<p>Potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zadbać o czystość i higienę pacjenta • zadbać o stan odżywienia • zadbać o wypróżnienie • wykonać profilaktykę przeciwoleżynową • zabezpieczyć rany / odleżyny • zadbać o pielęgnację dostępu obwodowego, centralnego i doszpikowego • zadbać o wykonanie ciągłego wlewu dożylnego • założyć Cewnik Foleya do pęcherza moczowego zgodnie z zasadami
KOMPETENCJE SPOŁECZNE	<p>Jest gotów do:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podejmowania decyzji medycznych i pielęgnacyjnych w sytuacjach stresowych, wysokiego ryzyka, charakterystycznych dla pola walki • współpracy z interdyscyplinarnym zespołem (medycznym, wojskowym) w celu zapewnienia kompleksowej opieki nad poszkodowanym • ciągłego doskonalenia zawodowego i dzielenia się wiedzą • przestrzegania zasad etyki zawodowej i praw

	<p>człowieka w opiece nad poszkodowanym</p> <ul style="list-style-type: none"> szanowania godności i autonomii pacjenta bez względu na jego wiek, płeć, niepełnosprawność oraz pochodzenie narodowe i etniczne
Forma zajęć i liczba godzin wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego	<p>Zajęcia teoretyczne – 4 godziny</p> <p>Zajęcia praktyczne – 4 godziny</p>
Stosowane metody dydaktyczne	<ul style="list-style-type: none"> prezentacja procedur pielęgniarских praktyczne ćwiczenie umiejętności dyskusja
Sposób weryfikacji efektów kształcenia uzyskanych przez uczestników	<p>Egzamin pisemny, obejmujący pytania zamknięte jednokrotnego i wielokrotnego wyboru</p>

Treści modułu kształcenia (program wykładów/warsztatów)	
Tematyka wykładów/warsztatów:	
<ol style="list-style-type: none"> Mycie pacjenta, w tym włosów Toaleta jamy ustnej Toaleta dróg oddechowych Oklepywanie klatki piersiowej Zmiana pieluchomajtek Zmiana odzieży Cewnikowanie pęcherza moczowego, bilans płynów Profilaktyka przeciwodleżynowa - zmiana pozycji ciała Pojenie, karmienie Pielęgnacja i kontrola wkłuc obwodowych, centralnych i doszypikowych Kroplowy wlew dożylny Profilaktyka i leczenie ran i odleżyn 	
Wykaz literatury obowiązkowej i uzupełniającej	
Wykaz literatury obowiązkowej:	
<ul style="list-style-type: none"> Podstawowe procedury pielęgniarских, Marzena Jaciubek 2021, Edra Urban&Partnerzy Leczenie odleżyn i ran przewlekłych, Grzegorz Krasowski, Marek Kruk 2018, PZWL Leczenie ran przewlekłych, Arkadiusz Jawień, Maria T.Szewczyk 2019, PZWL Technika zabiegów pielęgniarских, Norma Dison 1998, PZWL 	
Wykaz literatury uzupełniającej:	
<ul style="list-style-type: none"> Wstrzyknięcia śródskórne, podskórne, domięśniowe i dożylny, W.Ciechaniewicz E.Grochans E.Łoś, 2014, PZWL Podstawowe czynności pielęgniarских i zabiegi medyczne podstawy teoretyczne i katalog check list red naukowa M.Dziechciaż 2022 PZWL 	
Nakład pracy uczestnika studiów	
Forma nakładu pracy uczestnika (udział w zajęciach, aktywność itp.)	Obciążenie uczestnika [h]
Praca z nauczycielem akademickim	8
Praca własna studenta	17
Liczba punktów ECTS	1

Nazwa kierunku kształcenia	Medycyna Pola Walki
Nazwa przedmiotu	Elementy fizjoterapii - urazy narządu ruchu
Poziom kształcenia	Studia podyplomowe
Opis efektów kształcenia	
WIEDZA	<p>Zna i rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • specyfikę środowiska pola walki i jej wpływ na stan pacjenta oraz przebieg fizjoterapii • specyfikę urazów bojowych i ich wpływa na konieczność wczesnej interwencji fizjoterapeutycznej • ocenę stanu pacjenta w warunkach intensywnej terapii (monitorowanie parametrów życiowych, świadomości oraz bólu) • powikłania unieruchomienia (odleżyny, przykurcze, zaniki mięśniowe, powikłania płucne) • techniki ćwiczeń biernych u pacjentów nieprzytomnych, wentylowanych mechanicznie lub z ograniczoną współpracą • zasady bezpieczeństwa własnego i pacjenta w dynamicznym środowisku pola walki • współpracę z zespołem medycznym w warunkach polowych • wskazania i przeciwwskazania do wykonania ćwiczeń biernych, oddechowych i krążeniowych
UMIEJĘTNOŚCI	<p>Potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ocenić parametry życiowe, świadomości oraz bólu pacjenta • zapobiegać i minimalizować powikłania unieruchomienia po urazie tj. odleżyny, przykurcze, zaniki mięśniowe, powikłania płucne • dostosować techniki fizjoterapeutyczne do dostępnego sprzętu i zasobów w warunkach polowych • wykonać techniki bierne u pacjentów nieprzytomnych, wentylowanych oraz z ograniczoną współpracą • wykonać ćwiczenia oddechowe • wykonać ćwiczenia krążeniowe • wykonać zmianę pozycji ułożeniowych (na plecach, na boku, na brzuchu) oraz prawidłowo podłożyć wałki/poduszki czy koce

KOMPETENCJE SPOŁECZNE	<p>Jest gotów do:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podejmowania decyzji medycznych w sytuacjach stresowych, wysokiego ryzyka, charakterystycznych dla pola walki • współpracy z interdyscyplinarnym zespołem (medycznym, wojskowym) w celu zapewnienia kompleksowej opieki nad poszkodowanym • ciągłego doskonalenia zawodowego i dzielenia się wiedzą • przestrzegania zasad etyki zawodowej i praw człowieka w opiece nad poszkodowanym
Forma zajęć i liczba godzin wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego	<p>Zajęcia teoretyczne 4 godziny Zajęcia praktyczne 4 godziny</p>
Stosowane metody dydaktyczne	<ul style="list-style-type: none"> • wykład z prezentacją multimedialną • wykład problemowy • dyskusja • analiza przypadków
Sposób weryfikacji efektów kształcenia uzyskanych przez uczestników	<p>Egzamin pisemny, obejmujący pytania zamknięte jednokrotnego i wielokrotnego wyboru</p>

Treści modułu kształcenia (program wykładów/warsztatów)	
Tematyka wykładów/warsztatów:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Rola fizjoterapeuty w zespole medycznym. 2. Powikłania unieruchomienia i ich prewencja (odleżyny, zaniki mięśniowe, osłabienie mięśni, powikłania zakrzepowo-zatorowe, powikłania ze strony układu oddechowego). 3. Ćwiczenia bierne (wskazania, przeciwwskazania, techniki). 4. Pozycje ułożeniowe pacjenta w intensywnej terapii. 	
Wykaz literatury obowiązkowej i uzupełniającej	
Wykaz literatury obowiązkowej:	
<ul style="list-style-type: none"> • Podstawy fizjoterapii , Janusz Nowotny Wyd. Kasper • Rehabilitacja medyczna, Jerzy Kiwerski PZWL 	
Wykaz literatury uzupełniającej:	
<ul style="list-style-type: none"> • Przewodnik tapingu dla każdego, John Langendoen, Karin Sertel wyd. Vital • Prezentacja multimedialna 	
Nakład pracy uczestnika studiów	
Forma nakładu pracy uczestnika (udział w zajęciach, aktywność itp.)	Obciążenie uczestnika [h]
Praca z nauczycielem akademickim	8
Praca własna studenta	17
Liczba punktów ECTS	1

Nazwa kierunku kształcenia	Medycyna Pola Walki
Nazwa przedmiotu	Stomatologia w przedłużonej opiece nad pacjentem
Poziom kształcenia	Studia podyplomowe
Opis efektów kształcenia	
WIEDZA	<p>Zna i rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazania i przeciwwskazania do interwencji stomatologicznych w warunkach pola walki oraz w sytuacjach masowych obrażeń • anatomię i fizjologię obszaru szczękowo-twarzowego w kontekście urazów • zasady udzielania pierwszej pomocy w przypadku urazów szczękowo-twarzowych • podstawowe techniki znieczulenia miejscowego stosowane w stomatologii pola walki • metody diagnostyki i postępowania w przypadku najczęstszych urazów zębów i tkanek miękkich jamy ustnej • techniki tamowania krwawień w obrębie jamy ustnej i twarzoczaszki • procedury ewakuacji poszkodowanych z urazami szczękowo-twarzowymi • znaczenie profilaktyki i higieny jamy ustnej w warunkach polowych • dostępne materiały i instrumentarium stomatologiczne do wykorzystania w warunkach ekstremalnych
UMIEJĘTNOŚCI	<p>Potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozpoznać i ocenić rodzaj oraz rozległość urazu szczękowo-twarzowego w warunkach polowych • zastosować podstawowe techniki znieczulenia miejscowego w jamie ustnej • wykonać wstępne zaopatrzenie prostych urazów zębów (np. złamania korony, zwichnięcia) • zaopatrzyć rany tkanek miękkich jamy ustnej i twarzy (np. szwy proste, opatrunki) • zatamować krwawienia z tkanek miękkich jamy ustnej i zębodołów • udrożnić i zabezpieczyć drogi oddechowe w przypadku obrażeń szczękowo-twarzowych, które zagrażają drożności • wykonać tymczasowe unieruchomienie złamanej szczęki lub żuchwy • zastosować podstawowe zasady aseptyki i antyseptyki podczas interwencji stomatologicznych

	<ul style="list-style-type: none"> przygotować i wykorzystać dostępne instrumentarium w ograniczonych warunkach
KOMPETENCJE SPOŁECZNE	<p>Jest gotów do:</p> <ul style="list-style-type: none"> podjęcia szybkiej i skutecznej decyzji w sytuacjach zagrożenia życia wynikających z urazów szczękowo-twarzowych zachowania spokoju i profesjonalizmu pod presją czasu i w warunkach stresu pola walki przyjęcia odpowiedzialności za swoje działania w zakresie udzielanej pomocy stomatologicznej ciągłego doskonalenia swoich umiejętności manualnych w zakresie interwencji stomatologicznych pracy w zespole i efektywnej komunikacji z innymi członkami zespołu medycznego ograniczonego i racjonalnego wykorzystywania dostępnych zasobów w trudnych warunkach dostosowania swoich działań do zmieniających się warunków i dostępności sprzętu
Forma zajęć i liczba godzin wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego	<p>Zajęcia teoretyczne – 4 godziny Zajęcia praktyczne – 4 godzin</p>
Stosowane metody dydaktyczne	<ul style="list-style-type: none"> wykład z prezentacją multimedialną wykład problemowy dyskusja analiza przypadków
Sposób weryfikacji efektów kształcenia uzyskanych przez uczestników	<p>Egzamin pisemny, obejmujący pytania zamknięte jednokrotnego i wielokrotnego wyboru</p>

Treści modułu kształcenia (program wykładów/warsztatów)
<p>Tematyka wykładów/warsztatów:</p> <ol style="list-style-type: none"> Anatomia głowy i szyi. Znieczulenie miejscowe w stomatologii. Ekstrakcje zębów. Podstawy farmakoterapii w stomatologii. Atraumatyczne, alternatywne leczenie próchnicy. Wypełnienia chemoutwardzalne. Traumatologia szczękowo-twarzowa.
Wykaz literatury obowiązkowej i uzupełniającej
<p>Wykaz literatury obowiązkowej:</p> <ul style="list-style-type: none"> Wybrane zagadnienia Rahnama M., Chirurgia stomatologiczna i szczękowo-twarzowa. Tom I-II, Warszawa, PZWL, 2024 Kryst L., Chirurgia szczękowo-twarzowa, Warszawa, PZWL, 2012 Jańczuk Z., Kaczmarek U., Lipski M., Stomatologia zachowawcza z endodoncją, Warszawa, PZWL, 2014 Wilińska I., Kłossowska J., Niedziołko-Bagniuik K., Bartold-Kuryś M., Knaś M., ABC leków w stomatologii, Lublin, Wydawnictwo Czelej, 2018 Łasiński W., Anatomia głowy dla stomatologów, Warszawa, PZWL, 1993

Wykaz literatury uzupełniającej:	
<ul style="list-style-type: none"> • Prezentacja multimedialna 	
Nakład pracy uczestnika studiów	
Forma nakładu pracy uczestnika (udział w zajęciach, aktywność itp.)	Obciążenie uczestnika [h]
Praca z nauczycielem akademickim	8
Praca własna studenta	17
Liczba punktów ECTS	1

SYLABUS

Nazwa kierunku kształcenia	Medycyna Pola Walki
Nazwa przedmiotu	Żywnienie w przedłużonej opiece nad pacjentem
Poziom kształcenia	Studia podyplomowe
Opis efektów kształcenia	
WIEDZA	<p>Zna i rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • fizjologiczne skutki urazu, stresu i niedożywienia w warunkach bojowych oraz ich wpływ na stan odżywienia pacjenta • znaczenie odpowiedniego żywienia i nawodnienia dla procesu mobilizacji, rekonwalescencji i gojenia ran • podstawy interwencji żywieniowych w warunkach polowych, w tym ograniczonej dostępności zasobów (np. brak żywienia przemysłowego) • zasady postępowania w przypadku odwodnienia, niedożywienia oraz niedoborów elektrolitowych • znaczenie składników odżywczych (białka, elektrolitów, witamin i mikroelementów) w podtrzymaniu funkcji życiowych i poprawie sprawności funkcjonalnej
UMIĘJĘTNOŚCI	<p>Potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zadbać o ocenę stanu odżywienia pacjenta w warunkach polowych przy użyciu dostępnych metod obserwacyjnych • zadbać o wdrożenie podstawowej interwencji żywieniowej w sytuacjach stresu bojowego lub niedożywienia • zadbać o zapewnienie odpowiedniego nawodnienia i dostarczenia niezbędnych składników odżywczych w warunkach terenowych lub ewakuacyjnych • zadbać o dobór racji żywnościowej/suplementacji wspomagającej rekonwalescencję i mobilizację pacjenta • podejmować decyzje o formie podaży pokarmów i

	płynów w zależności od stanu klinicznego pacjenta (np. świadomość, stan przewodów pokarmowych, dostępność zasobów)
KOMPETENCJE SPOŁECZNE	Jest gotów do: <ul style="list-style-type: none"> • samodzielnego podejmowania decyzji dotyczących żywienia i nawodnienia pacjenta w warunkach bojowych lub sytuacjach ograniczonych zasobów • odpowiedzialnego działania na rzecz poprawy stanu klinicznego pacjenta poprzez interwencje żywieniowe, niezależnie od stresu, zmęczenia i warunków operacyjnych • współpracy z zespołem medycznym w planowaniu i wdrażaniu podstawowych działań żywieniowych wspomagających mobilizację pacjenta • ciągłego doskonalenia wiedzy z zakresu żywienia medycznego oraz adaptowania jej do realiów pola walki i praktyki ratunkowej
Forma zajęć i liczba godzin wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego	Zajęcia teoretyczne – 4 godziny Zajęcia praktyczne – 0 godzin
Stosowane metody dydaktyczne	<ul style="list-style-type: none"> • prezentacja multimedialna • dyskusja
Sposób weryfikacji efektów kształcenia uzyskanych przez uczestników	Egzamin pisemny, obejmujący pytania zamknięte jednokrotnego i wielokrotnego wyboru

Treści modułu kształcenia (program wykładów/warsztatów)	
Tematyka wykładów/warsztatów:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Fizjologia stresu urazowego i niedożywienia: 2. Rola podstawowych składników odżywczych w leczeniu i regeneracji: 3. Leczenie żywieniowe w warunkach bojowych i polowych: 4. Zasady etyczne i praktyczne aspekty żywienia pacjenta w sytuacji wysokiego ryzyka: 	
Wykaz literatury obowiązkowej i uzupełniającej	
Wykaz literatury obowiązkowej:	
<ul style="list-style-type: none"> • Gawęcki J. (red.) - Żywność człowieka. Podstawy nauki o żywieniu, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2021. • Society of Critical Care Medicine (SCCM) & ASPEN - Guidelines for the Provision of Nutrition Support Therapy in the Adult Critically Ill Patient, JPEN, 2016 • Bartoszevska L., Majewska K., Matras P. - Żywność dojelitowa i pozajelitowa, PZWL, Warszawa 2023. • Prezentacja multimedialna 	
Wykaz literatury uzupełniającej:	
Nakład pracy uczestnika studiów	
Forma nakładu pracy uczestnika (udział w zajęciach, aktywność itp.)	Obciążenie uczestnika [h]
Praca z nauczycielem akademickim	4

Praca własna studenta	21
Liczba punktów ECTS	1

SYLABUS

Nazwa kierunku kształcenia	Medycyna Pola Walki
Nazwa przedmiotu	Planowanie zabezpieczenia medycznego w działaniach taktycznych
Poziom kształcenia	Studia podyplomowe
Opis efektów kształcenia	
WIEDZA	Zna i rozumie: <ul style="list-style-type: none"> • elementy procesu dowodzenia • czynniki mające wpływ na proces planowania • ryzyka medyczne i umie je kwantyfikować • elementy planu medycznego
UMIEJĘTNOŚCI	Potrafi: <ul style="list-style-type: none"> • zaplanować zabezpieczenie medyczne operacji wojskowej • identyfikować czynniki determinujące ryzyko medyczne w kontekście planowanej operacji wojskowej • zaprezentować plan zabezpieczenia medycznego
KOMPETENCJE SPOŁECZNE	Jest gotów do: <ul style="list-style-type: none"> • współpracy w zespole podczas opracowywania planów zabezpieczenia medycznego • jasnej i precyzyjnej komunikacji w grupie z zachowaniem zasad współżycia społecznego • działania w sposób ustrukturyzowany w sytuacjach stresowych i zmieniających się warunkach planowania
Forma zajęć i liczba godzin wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego	
	Zajęcia teoretyczne – 4 godziny Zajęcia praktyczne – 4 godziny
Stosowane metody dydaktyczne	<ul style="list-style-type: none"> • wykład z prezentacją multimedialną • wykład problemowy • dyskusja • analiza przypadków • konserwatorium
Sposób weryfikacji efektów kształcenia uzyskanych przez uczestników	<ul style="list-style-type: none"> • Egzamin pisemny, obejmujący pytania zamknięte jednokrotnego i wielokrotnego wyboru

Treści modułu kształcenia (program wykładów/warsztatów)

Tematyka wykładów/warsztatów:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Planowanie jako element procesu dowodzenia 2. Środowisko realizacji zadań jako czynnik determinujący sposób zabezpieczenia medycznego 3. Planowanie medyczne: uwarunkowania i zasady 4. Planowanie medyczne: zajęcia praktyczne 5. Podsumowanie i test 	
Wykaz literatury obowiązkowej i uzupełniającej	
Wykaz literatury obowiązkowej:	
<ul style="list-style-type: none"> • NATO STANDARD AJP-4.10 ALLIED JOINT DOCTRINE FOR MEDICAL SUPPORT Edition C Version 1 • NATO STANDARD AJMedP-1 ALLIED JOINT MEDICAL PLANNING DOCTRINE Edition A Version 1 	
Wykaz literatury uzupełniającej:	
<ul style="list-style-type: none"> • Gielerak GG, Murawski P. Model dynamicznego planowania zabezpieczenia medycznego wojsk walczących. Nowe spojrzenie na wymagania i zdolności komponentu medycznego. <i>Lekarz Wojskowy</i>. 2024;102(1):56-67. doi:10.53301/lw/177410. • PDP Procedury dowodzenia pododdziałem: planowanie i organizowanie działań na szczeblu drużyna-pluton-kompania. Łukasz Machna; Akademia Wojsk Lądowych imienia Tadeusza Kościuszki. Wrocław: AWL, 2019. - 196 s.: il., 11 zał. ; 25 cm. • Prezentacja multimedialna 	
Nakład pracy uczestnika studiów	
Forma nakładu pracy uczestnika (udział w zajęciach, aktywność itp.)	Obciążenie uczestnika [h]
Praca z nauczycielem akademickim	8
Praca własna studenta	17
Liczba punktów ECTS	1

SYLABUS

Nazwa kierunku kształcenia	Medycyna Pola Walki
Nazwa przedmiotu	Hipotermia
Poziom kształcenia	Studia podyplomowe
Opis efektów kształcenia	
WIEDZA	<p>Zna i rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • teoretyczne podstawy hipotermii oraz mechanizmy jej powstawania • różnicę między hipotermią urazową, a przypadkową • metody profilaktyki i leczenia hipotermii przypadkowej oraz urazowej w różnych stadiach • objawy kliniczne różnych stadiów hipotermii • skale i metody rozpoznawania hipotermii oraz jej stopni • znaczenie i metody monitorowania pacjenta z hipotermią • procedury oraz sposoby ewakuacji pacjenta w

	<p>hipotermii, oraz terenie trudno dostępnym</p> <ul style="list-style-type: none"> • zastosowanie farmakologii w hipotermii. Zmiany w farmakokinetyce oraz farmakodynamice w hipotermii • sposoby zapobieganiu pogłębienia hipotermii • wpływ hipotermii na funkcjonowanie poszczególnych układów w organizmie człowieka • patofizjologię i zasady postępowania w przypadku współwystępowania hipotermii z urazami i chorobami • rolę hipotermii terapeutycznej • EKG w hipotermii • terapię pozaustrojową u pacjentów w hipotermii • nowoczesne techniki oceny pacjenta w hipotermii
<p>UMIĘTNOŚCI</p>	<p>Potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozpoznać hipotermię oraz objawy różnych jej stadiów • zastosować odpowiednie procedury ratunkowe zgodnie z wytycznymi, np. PRC 2021 • zbadać, ocenić stan pacjenta i podjąć decyzje o rodzaju podjętych działań ratunkowo-medycznych, ewakuacji oraz celu destynacji pacjenta • wdrożyć skuteczne metody zapobiegające dalszej utracie ciepła • monitorować funkcje życiowe pacjenta z hipotermią • zastosować odpowiednie techniki ogrzewania pacjenta w zależności od stopnia hipotermii • interpretować wyniki badań diagnostycznych w tym EKG oraz objawów w kontekście hipotermii • współpracować z wyspecjalizowanymi służbami oraz innym personelem medycznym • zastosować odpowiedni sprzęt do ewakuacji • zastosować alternatywne techniki do oceny stanu pacjenta w hipotermii
<p>KOMPETENCJE SPOŁECZNE</p>	<p>Jest gotów do:</p> <ul style="list-style-type: none"> • szybkiej reakcji i właściwej oceny sytuacji w przypadku hipotermii • odpowiedniego, prawidłowego oraz celowanego leczenia pacjenta • wzięcia odpowiedzialności za życie i zdrowie pacjenta oraz komplikacji wynikających z działania w trudnych warunkach • pracy w zespole ratunkowym – interdyscyplinarnym (GOPR, WP, WOPR, ZRM, itd.) działającym w sytuacjach trudnych, stresujących, kryzysowych oraz w trudnych warunkach. Ma umiejętność prawidłowej oceny oraz podjęcia prawidłowego leczenia pacjenta w hipotermii • współpracy między różnymi specjalistami w procesie

	leczenia hipotermii oraz konieczność i wagę pozyskania odpowiedniej wiedzy z zakresu hipotermii
Forma zajęć i liczba godzin wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego	Zajęcia teoretyczne - 4 godziny Zajęcia praktyczne – 12 godzin
Stosowane metody dydaktyczne	<ul style="list-style-type: none"> • wykład z prezentacją multimedialną • wykład problemowy • dyskusja • analiza przypadków • praktyka
Sposób weryfikacji efektów kształcenia uzyskanych przez uczestników	Egzamin pisemny, obejmujący pytania zamknięte jednokrotnego i wielokrotnego wyboru

Treści modułu kształcenia (program wykładów/warsztatów)	
Tematyka wykładów/warsztatów:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Hipotermia jako choroba. Mechanizmy powstawania, fizjologiczne aspekty i klasyfikacja hipotermii od łagodnej po głęboką. 2. Hipotermia przypadkowa: przyczyny, objawy, patofizjologia i postępowanie. 3. Hipotermia urazowa: specyfika, diagnostyka, patofizjologia i leczenie. 4. Profilaktyka oraz leczenie hipotermii w warunkach ekstremalnych: strategie i wyzwania. 5. Farmakologia w hipotermii. Farmakokinetyka i farmakodynamika. 6. Ewakuacja pacjenta w hipotermii. Od miasta, przez góry po strefę działań wojennych. 7. Nowoczesne metody leczenia hipotermii: od zabezpieczenia, ogrzewania po zaawansowane techniki medyczne – praktyka 	
Wykaz literatury obowiązkowej i uzupełniającej	
Wykaz literatury obowiązkowej:	
<ul style="list-style-type: none"> • Sylwester Kosiński, Tomasz Darocha, Jerzy Sadowski, Rafał Drwiła., „Hipotermia” Kliniczne aspekty wychłodzenia organizmu. Mechanizmy zagrożeń i kierunki nowoczesnego leczenia” Kraków, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, 2016. • PRC 2021., Wytoczne Polskiej Rady Resuscytacji 2021. 	
Wykaz literatury uzupełniającej:	
<ul style="list-style-type: none"> • ITLS • POCUS • PHTLS • TCCC guidelines • J. Gucwa, M. Ostrowski., Zaawansowane zabiegi resuscytacyjne i wybrane stany nagłe. Wydanie V. Kraków, Medycyna praktyczna, 2023. • Prezentacja multimedialna 	
Nakład pracy uczestnika studiów	
Forma nakładu pracy uczestnika (udział w zajęciach, aktywność itp.)	Obciążenie uczestnika [h]
Praca z nauczycielem akademickim	16
Praca własna studenta	84

Liczba punktów ECTS	4
---------------------	---

SYLABUS

Nazwa kierunku kształcenia	Medycyna Pola Walki
Nazwa przedmiotu	Urazy narządów wzroku w warunkach pola walki
Poziom kształcenia	Studia podyplomowe
Opis efektów kształcenia	
WIEDZA	<p>Zna i rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • znaczenie stosowania i klasyfikację ochronnych okularów balistycznych w zapobieganiu urazom oczu na polu walki oraz normy stosowane w wojsku • klasyfikacje i patofizjologię urazów wzroku • Birmingham Eye Trauma Terminology System (BETTS) – standaryzacja opisu ran (np. "rupture" vs. "laceration") • Ocular Trauma Score (OTS) • zasady pierwszej pomocy i opatrunków ocznych • zastosowanie Farmakologii Ratunkowej • zastosowanie sztywnej osłony oka (rigid eye shield) w przypadku urazów penetrujących • zabezpieczenie rany przed dalszymi uszkodzeniami i zakażeniem • zasady unieruchomienia i ochrony przed przemieszczaniem ciał obcych • zasady postępowania w przypadku ekspozycji na środki chemiczne (w tym broń chemiczna) • zasady ewakuacji i współpracy z personelem medycznym wyższego szczebla • objawy ekspozycji na promieniowanie podczerwone i laserowe
UMIEJĘTNOŚCI	<p>Potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozpoznać najczęstsze urazy narządu wzroku na polu walki • stosować odpowiednie procedury ratunkowe zgodnie z wytycznymi TCCC • przeprowadzić wstępną diagnostykę i wdrożyć działania zabezpieczające ранego takie jak: przepłukiwanie oka, odwracanie powieki • dokonać oceny pola widzenia, ruchomości gałek ocznych, ostrości wzroku bez specjalistycznego sprzętu, również w sytuacji słabego oświetlenia • udokumentować stan oczu i zastosowane leczenie • użyć latarki, fluoresceiny do oceny oka.

KOMPETENCJE SPOŁECZNE	<p>Jest gotów do:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podejmowania decyzji medycznych w sytuacjach stresowych, wysokiego ryzyka, charakterystycznych dla pola walki • współpracy z interdyscyplinarnym zespołem (medycznym, wojskowym) w celu zapewnienia kompleksowej opieki nad poszkodowanym • ciągłego doskonalenia zawodowego i dzielenia się wiedzą • przestrzegania zasad etyki zawodowej i praw człowieka w opiece nad poszkodowanym
Forma zajęć i liczba godzin wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego	<p>Zajęcia teoretyczne – 2 godziny Zajęcia praktyczne – 2 godziny</p>
Stosowane metody dydaktyczne	<ul style="list-style-type: none"> • wykład z prezentacją multimedialną • wykład problemowy • dyskusja • analiza przypadków
Sposób weryfikacji efektów kształcenia uzyskanych przez uczestników	<p>Egzamin pisemny, obejmujący pytania zamknięte jednokrotnego i wielokrotnego wyboru</p>

Treści modułu kształcenia (program wykładów/warsztatów)	
Tematyka wykładów/warsztatów:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Bezpieczeństwo narządu wzroku w warunkach pola walki. 2. Urazy narządu wzroku w warunkach bojowych. 3. Ocena i diagnostyka oka w warunkach polowych. 4. Postępowanie z urazami oczu. 5. Symulacje medyczne - sytuacje bojowe. 6. Postępowanie z urazami - praktyka na fantomach i symulatorach. 	
Wykaz literatury obowiązkowej i uzupełniającej	
Wykaz literatury obowiązkowej:	
<ul style="list-style-type: none"> • Ocular Trauma in Armed Conflicts Shrikant Waikar, 2023 Springer • Tactical Combat Casualty Care (tccc) guidelines 	
Wykaz literatury uzupełniającej:	
<ul style="list-style-type: none"> • Ophthalmic Care of the Combat Casualty 2003, dostępny online • Prezentacja multimedialna 	
Nakład pracy uczestnika studiów	
Forma nakładu pracy uczestnika (udział w zajęciach, aktywność itp.)	Obciążenie uczestnika [h]
Praca z nauczycielem akademickim	4
Praca własna studenta	21
Liczba punktów ECTS	1

Nazwa kierunku kształcenia	Medycyna Pola Walki
Nazwa przedmiotu	Traumatologia akustyczna w warunkach pola walki
Poziom kształcenia	Studia podyplomowe
Opis efektów kształcenia	
WIEDZA	<p>Zna i rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • anatomię i fizjologię ucha w odniesieniu do urazów otologicznych obserwowanych w działaniach bojowych • zasady oceny obrażeń narządu słuchu i powiązania ich z innymi urazami (np. OUN) • mechanizmy urazów akustycznych w warunkach bojowych • rozpoznawanie stanów nagłych w audiologii w oparciu o środki dostępne na polu walki – czy to jest w ogóle możliwe? • definicję i kryteria rozpoznania ostrego urazu akustycznego • pierwszą pomoc w ostrym urazie akustycznym • postępowanie farmakologiczne i/lub chirurgiczne w ostrym urazie akustycznym w warunkach przedłużającej się opieki na pacjentem, bez dostępu do wykwalifikowanego personelu lekarskiego • rodzaje ochronników słuchu (wkładki, nauszники przeciwhałasowe) oraz zasadność ich stosowania na polu walki • postępowanie z pacjentem z trwałym niedosłuchem odbiorczym po ostrym urazie akustycznym – możliwości programu rehabilitacji słuchowej, doradztwo w zakresie doboru aparatów słuchowych lub implantów słuchowych dostosowanych do potrzeb pacjenta
UMIĘJĘTNOŚCI	<p>Potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ocenić próg słuchu w badaniu za pomocą szeptu oraz w oparciu o próbę Webera i Rinnego przy użyciu stroików • rozpoznać rodzaj ostrego uszkodzenia pohałasowego słuchu: niedosłuch odbiorczy lub przewodzeniowy • udzielić pierwszej pomocy poszkodowanemu z ostrym urazem akustycznym i wskazać potrzebę ewakuacji medycznej • zastosować procedury TCCC w przypadku izolowanego lub wielonarządowego urazu w którym występują objawy uszkodzenia słuchu • orientować się w zakresie możliwego postępowania opartego na wdrożeniu leczenia farmakologicznego

	<p>i/lub chirurgicznego w warunkach przedłużającej się opieki nad pacjentem z ostrym urazem akustycznym przy jednoczesnym braku dostępu do wykwalifikowanego personelu medycznego</p> <ul style="list-style-type: none"> • dobrać środki ochrony słuchu i zapobiegać urazom akustycznym w warunkach bojowych • doradzać i orientować się w zakresie postępowania z pacjentem z utrwalonym, pohałasowym niedosłuchem odbiorczym w oparciu o zdobytą wiedzę na temat wdrażania programu rehabilitacji słuchowej • doradzać i orientować się w zakresie doboru aparatów słuchowych lub implantów słuchowych dostosowanych do potrzeb pacjenta z utrwalonym, pohałasowym niedosłuchem odbiorczym
KOMPETENCJE SPOŁECZNE	<p>Jest gotów do:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podejmowania decyzji medycznych w sytuacjach stresowych, wysokiego ryzyka, charakterystycznych dla pola walki • współpracy z interdyscyplinarnym zespołem (medycznym, wojskowym) w celu zapewnienia kompleksowej opieki nad poszkodowanym • ciągłego doskonalenia zawodowego i dzielenia się wiedzą • przestrzegania zasad etyki zawodowej i praw człowieka w opiece nad poszkodowanym
Forma zajęć i liczba godzin wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego	<p>Zajęcia teoretyczne – 2 godziny Zajęcia praktyczne – 2 godziny</p>
Stosowane metody dydaktyczne	<ul style="list-style-type: none"> • wykład z prezentacją multimedialną • wykład problemowy • ćwiczenia praktyczne • analiza przypadków/praca w zespołach zadaniowych
Sposób weryfikacji efektów kształcenia uzyskanych przez uczestników	<p>Egzamin pisemny, obejmujący pytania zamknięte jednokrotnego i wielokrotnego wyboru</p>

Treści modułu kształcenia (program wykładów/warsztatów)	
Tematyka wykładów/warsztatów:	
<p>11. Anatomia i fizjologia drogi słuchowej w kontekście potencjalnych urazów otologicznych występujących w środowisku pola walki.</p> <p>12. Rodzaje i przyczyny niedosłuchów – niedosłuch przewodzeniowy a niedosłuch odbiorczy.</p> <p>13. Diagnostyka słuchu – rodzaje badań słuchu i ich dostępność na polu walki.</p> <p>14. Ostry uraz akustyczny – co to jest, jak się go leczy?</p> <p>15. Opieka nad pacjentem z pohałasowym uszkodzeniem słuchu.</p> <p>16. Zastosowanie ochronników słuchu i ocena skuteczności.</p> <p>17. Komunikacja w zespole z wykorzystaniem sygnałów niewerbalnych.</p>	

Wykaz literatury obowiązkowej i uzupełniającej	
Wykaz literatury obowiązkowej:	
<ul style="list-style-type: none"> • PHTLS – Prehospital Trauma Life Support, Military Edition, Jones and Bartlett Publishers, Inc, 2019 • Tactical Combat Casualty Care Handbook, Wyd. 2022. • Otorynolaryngologia (tytuł oryginalny: Basic Otorhinolaryngology. A Step-by-Step Learning Guide), Probst R., Grevers G., Iro H., red. wyd. pol. H. Skarżyński, Wrocław, Edra Urban & Partner, 2019. • Audiologia kliniczna, red. M. Śliwińska-Kowalska, Łódź, Mediton, 2005. • Urazy kości skroniowej, red. H. Skarżyński, J. Wysocki, Warszawa, Instytut Fizjologii i Patologii Słuchu, 1999. 	
Wykaz literatury uzupełniającej:	
<ul style="list-style-type: none"> • Zarys otoneurologii, red. W. Narożny, H. Skarżyński, Warszawa, Medical Education, 2018. • Audiologia kliniczna: zarys, red. A. Pruszewicz, A. Obrębowski, wyd. 4, Poznań, Wyd. AM w Poznaniu, 2010. • Prezentacja multimedialna 	
Nakład pracy uczestnika studiów	
Forma nakładu pracy uczestnika (udział w zajęciach, aktywność itp.)	Obciążenie uczestnika [h]
Praca z nauczycielem akademickim	4
Praca własna studenta	21
Liczba punktów ECTS	1

SYLABUS

Nazwa kierunku kształcenia	Medycyna Pola Walki
Nazwa przedmiotu	Ortopedia urazowa w warunkach pola walki
Poziom kształcenia	Studia podyplomowe
Opis efektów kształcenia	
WIEDZA	<p>Zna i rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • mechanizmy urazów ortopedycznych typowych dla działań zbrojnych (złamania, urazy postrzałowe, odłamkowe, amputacje, zwichnięcia, urazy tkanek miękkich) • zasady rozpoznawania urazów ortopedycznych w terenie • zasady klasyfikacji obrażeń układu ruchu w oparciu o obowiązujące skale • znaczenie diagnostyki różnicowej w urazach kostno-stawowych (w tym rozpoznanie zespołu ciasnoty przedziałów powięziowych) • zasady użycia materiałów ortopedycznych improwizowanych w warunkach ograniczonego sprzętu • strukturę i funkcjonowanie łańcucha ewakuacji medycznej w warunkach działań zbrojnych – decyzje

	<p>ortopedyczne</p> <ul style="list-style-type: none"> • koncepcję Damage Control Orthopedics i jej zastosowanie w leczeniu wielomiejscowych obrażeń kończyn • zasady prowadzenia opieki okołoperacyjnej u pacjenta z urazem ortopedycznym w warunkach szpitala polowego • zagrożenia wynikające z opóźnionej pomocy ortopedycznej, w tym powikłania infekcyjne, sepsę pourazową i pourazową niewydolność wielonarządową
UMIEJĘTNOŚCI	<p>Potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przeprowadzić wstępną ocenę urazów kończyn u poszkodowanego na polu walki • dobrać i założyć odpowiednie unieruchomienie (np. szyna improwizowana, opaska uciskowa, stabilizator zewnętrzny) w warunkach bojowych • rozpoznać objawy krytycznych stanów ortopedycznych, takich jak zespół ciasnoty przedziałów czy otwarte złamanie z krwotokiem • wdrożyć procedury TCCC w opiece nad pacjentem z urazem ortopedycznym • zaplanować działania ratunkowe i lecznicze w sytuacji masowego napływu rannych z licznymi urazami ortopedycznymi • bezpiecznie ewakuować poszkodowanego z urazem ortopedycznym przy użyciu technik transportu taktycznego i zabezpieczenia ortopedycznego • przeprowadzić wczesne postępowanie przeciwniekcyjne w otwartych złamaniach i ranach bojowych (irygacja, osłona antybiotykowa, opatrunek próżniowy)
KOMPETENCJE SPOŁECZNE	<p>Jest gotów do:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podejmowania decyzji medycznych w sytuacjach stresowych, wysokiego ryzyka, charakterystycznych dla pola walki • współpracy z interdyscyplinarnym zespołem (medycznym, wojskowym) w celu zapewnienia kompleksowej opieki nad poszkodowanym • ciągłego doskonalenia zawodowego i dzielenia się wiedzą • przestrzegania zasad etyki zawodowej i praw człowieka w opiece nad poszkodowanym
Forma zajęć i liczba godzin wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego	<p>Zajęcia teoretyczne – 2 godziny Zajęcia praktyczne – 2 godziny</p>

Stosowane metody dydaktyczne	<ul style="list-style-type: none"> • wykład z prezentacją multimedialną • wykład problemowy • ćwiczenia praktyczne • analiza przypadków/praca w zespołach zadaniowych
Sposób weryfikacji efektów kształcenia uzyskanych przez uczestników	Egzamin pisemny, obejmujący pytania zamknięte jednokrotnego i wielokrotnego wyboru

Treści modułu kształcenia (program wykładów/warsztatów)	
Tematyka wykładów/warsztatów:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Specyfika urazów ortopedycznych w działaniach bojowych. 2. Mechanizmy i klasyfikacja urazów w warunkach bojowych. 3. Diagnostyka i ocena urazów ortopedycznych w terenie. 4. Postępowanie przedszpitalne i ewakuacyjne, podstawowe procedury ortopedyczne w środowisku ograniczonych zasobów. 5. Leczenie ortopedyczne w warunkach szpitali polowych. 6. Zespół urazów wielonarządowych: rola ortopedy w zespole medycznym. 7. Zasady rehabilitacji urazów w warunkach wojennych. 8. Ćwiczenia praktyczne i symulacja medyczna, w tym warsztaty z unieruchamiania kończyn. 	
Wykaz literatury obowiązkowej i uzupełniającej	
Wykaz literatury obowiązkowej:	
<ul style="list-style-type: none"> • PHTLS – Prehospital Trauma Life Support, Military Edition, Jones and Bartlett Publishers, Inc, 2019 • Tactical Combat Casualty Care Handbook, Wyd. 2022. 	
Wykaz literatury uzupełniającej:	
<ul style="list-style-type: none"> • Taktyczne ratownictwo medyczne, Anita Podlasin, 2016. • Podstawy Ratownictwa Taktycznego, P Makowiec, M Czerwiński, 2014 • Prezentacja multimedialna 	
Nakład pracy uczestnika studiów	
Forma nakładu pracy uczestnika (udział w zajęciach, aktywność itp.)	Obciążenie uczestnika [h]
Praca z nauczycielem akademickim	4
Praca własna studenta	21
Liczba punktów ECTS	1

SYLABUS

Nazwa kierunku kształcenia	Medycyna Pola Walki
Nazwa przedmiotu	Ewakuacja medyczna
Poziom kształcenia	Studia podyplomowe
Opis efektów kształcenia	
WIEDZA	Zna i rozumie: <ul style="list-style-type: none"> • definicje, rodzaje i poziomy ewakuacji medycznej: CASEVAC, MEDEVAC, STRATEVAC

	<ul style="list-style-type: none"> • strukturę łańcucha ewakuacji medycznej (Role 1– Role 4) oraz jego znaczenie dla przeżywalności pacjenta • procedury raportowania MIST, 9-LINE MEDEVAC • zasady klasyfikacji rannych (triage) oraz ich zastosowanie w kontekście ewakuacji priorytetowej i opóźnionej • możliwości i ograniczenia transportu powietrznego, kołowego, wodnego i kombinowanego w kontekście środowiska bojowego • standardy zabezpieczenia rannego na czas transportu (zabezpieczenie ABC, opieka medyczna w trakcie transportu, kontrola hipotermii, dokumentacja medyczna) • znaczenie współpracy międzysektorowej: z zespołami ratownictwa cywilnego, siłami NATO, lotnictwem wojskowym, jednostkami specjalnymi
UMIEJĘTNOŚCI	<p>Potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zaplanować i zorganizować ewakuację medyczną w warunkach bojowych, z uwzględnieniem dostępnych zasobów i ryzyka operacyjnego • właściwie ocenić stan rannego, zaklasyfikować go zgodnie z zasadami triage i przypisać odpowiedni priorytet ewakuacyjny • zabezpieczyć rannego do transportu: zapewnić stabilizację, udrożnienie dróg oddechowych, kontrolę krwawień, ochronę przed hipotermią • wypełnić i przekazać raport MEDEVAC (9-LINE), MIST oraz niezbędną dokumentację medyczną zgodnie z obowiązującymi procedurami
KOMPETENCJE SPOŁECZNE	<p>Jest gotów do:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podejmowania decyzji ratunkowych w warunkach niepewności, stresu i zagrożenia życia – swojego i pacjenta • ponoszenia odpowiedzialności za bezpieczeństwo medyczne i logistyczne ewakuowanego pacjenta. • skutecznej współpracy z członkami zespołu, pilotami, dowódcami i personelem medycznym • zachowania dyscypliny i przestrzegania procedur MEDEVAC, nawet w trudnych warunkach operacyjnych. • działania zgodnie z zasadami etyki wojskowej i ochrony poszkodowanego jako osoby niezdolnej do walki.
Forma zajęć i liczba godzin wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela	<p>Zajęcia teoretyczne – 2 godziny Zajęcia praktyczne – 6 godzin</p>

akademickiego	
Stosowane metody dydaktyczne	<ul style="list-style-type: none"> • wykład z prezentacją multimedialną • wykład problemowy • dyskusja • analiza przypadków
Sposób weryfikacji efektów kształcenia uzyskanych przez uczestników	Egzamin pisemny, obejmujący pytania zamknięte jednokrotnego i wielokrotnego wyboru

Treści modułu kształcenia (program wykładów/warsztatów)	
Tematyka wykładów/warsztatów:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Rodzaje ewakuacji medycznej – różnice między MEDEVAC, CASEVAC, STRATEVAC. 2. Role 1–4 – struktura systemu opieki medycznej i ewakuacji w operacjach NATO. 3. Triage i priorytety ewakuacyjne – zastosowanie w warunkach bojowych. 4. Raporty MIST, 9-LINE MEDEVAC – struktura, procedura, ćwiczenia. 5. Zasady zabezpieczenia ранego do transportu – techniki, sprzęt, check-listy. 6. Zasady ewakuacji drogą powietrzną – współpraca z załogą, 7. Ewakuacja taktyczna z pola walki – pod ostrzałem, w terenie zurbanizowanym, nocą. 8. Ewakuacja masowa – koordynacja zasobów w zdarzeniach mnogich (MASCAL). 	
Wykaz literatury obowiązkowej i uzupełniającej	
Wykaz literatury obowiązkowej:	
<ul style="list-style-type: none"> • Tactical Combat Casualty Care (tccc) guidelines • Dvanced Tactical Paramedic Protocols Handbook, revised 11th edition • Pararescue Medical Operations Handbook, 8th edition, January 2021 • Ranger Medic Handbook, official 2025 Edition • Prolonged Casualty Care guidelines • Deployed Medicine online portal 	
Wykaz literatury uzupełniającej:	
<ul style="list-style-type: none"> • Deployed Medicine, dostęp online • Prezentacja multimedialna 	
Nakład pracy uczestnika studiów	
Forma nakładu pracy uczestnika (udział w zajęciach, aktywność itp.)	Obciążenie uczestnika [h]
Praca z nauczycielem akademickim	8
Praca własna studenta	17
Liczba punktów ECTS	1

SYLABUS

Nazwa kierunku kształcenia	Medycyna Pola Walki
Nazwa przedmiotu	Algorytm SMARCHE
Poziom kształcenia	Studia podyplomowe

Opis efektów kształcenia	
WIEDZA	<p>Zna i rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • aktualne wytyczne TCCC oraz ich uzasadnienie w realiach pola walki • znaczenie poszczególnych etapów procedury MARCH oraz zależności między nimi • fizjologiczne i patofizjologiczne skutki ran postrzałowych, urazów penetrujących, obrażeń odłamkowych i urazów spowodowanych eksplozją • specyfikę opieki nad poszkodowanym pod ostrzałem (Care Under Fire), w strefie względnego bezpieczeństwa (Tactical Field Care) oraz podczas ewakuacji (Tactical Evacuation Care) • właściwości i ograniczenia stosowania środków medycznych znajdujących się w wyposażeniu indywidualnym żołnierza • zasady organizacji ewakuacji medycznej
UMIEJĘTNOŚCI	<p>Potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zrealizować algorytm MARCH w warunkach ograniczonego czasu, stresu i zagrożenia • skutecznie zatamować masywny krwotok • udrożnić drogi oddechowe i wykonać odbarczenie odmy prężnej techniką igłową w odpowiednich wskazaniach • ustabilizować złamania, zabezpieczyć ranę penetrującą klatki piersiowej oraz prowadzić monitorowanie stanu rannego • prowadzić ocenę triage oraz ustalić priorytety medyczne w sytuacji zdarzenia masowego (mass-casualty incident) • przygotować poszkodowanego do ewakuacji i skutecznie przekazać informacje zgodnie z procedurą MIST
KOMPETENCJE SPOŁECZNE	<p>Jest gotów do:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podejmowania odpowiedzialnych decyzji pod presją, w warunkach niepewności i wysokiego ryzyka • przestrzegania zasad etyki służby medycznej, w tym ochrony osób rannych i niezdolnych do walki • ciągłego doskonalenia umiejętności medycznych oraz dzielenia się wiedzą i doświadczeniem z innymi członkami zespołu • działania w dynamicznie zmieniających się warunkach operacyjnych
Forma zajęć i liczba godzin wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego	<p>Zajęcia teoretyczne – 4 godziny Zajęcia praktyczne – 16 godzin</p>

Stosowane metody dydaktyczne	<ul style="list-style-type: none"> • Wykłady problemowe • Ćwiczenia praktyczne na fantomach i trenażerach urazowych • Realistyczne scenariusze z użyciem pozoracji. • Analiza przypadków.
Sposób weryfikacji efektów kształcenia uzyskanych przez uczestników	Egzamin pisemny, obejmujący pytania zamknięte jednokrotnego i wielokrotnego wyboru

Treści modułu kształcenia (program wykładów/warsztatów)	
Tematyka wykładów/warsztatów:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Filozofia i struktura TCCC – aktualny standard NATO. 2. Procedura MARCH – teoria, analiza i zastosowanie w warunkach operacyjnych. 3. Masive Hemorrhage – techniki tamowania krwotoków. 4. Airway – udrażnianie dróg oddechowych w warunkach ograniczonego dostępu. 5. Respiration – identyfikacja i leczenie odmy prężnej, techniki dekompresji. 6. Circulation – rozpoznanie objawów wstrząsu, podaż płynów, zabezpieczenie dostępu naczyniowego. 7. Hypothermia prevention – ochrona przed wtórną hipotermią jako czynnik poprawiający przeżywalność. 8. Tactical Field Care – zarządzanie czasem, zasobami i ryzykiem medycznym w strefie względnego bezpieczeństwa. 9. Ewakuacja medyczna – standardy MIST, zabezpieczenie i przekaz ранego. 10. Symulacje taktyczne – działanie w scenariuszach bojowych. 	
Wykaz literatury obowiązkowej i uzupełniającej	
Wykaz literatury obowiązkowej:	
<ul style="list-style-type: none"> • Dvanced Tactical Paramedic Protocols Handbook, revised 11th edition • Pararescue Medical Operations Handbook, 8th edition, January 2021 • Ranger Medic Handbook, official 2025 Edition • Prolonged Casualty Care guidelines • Deployed Medicine online portal 	
Wykaz literatury uzupełniającej:	
Nakład pracy uczestnika studiów	
Forma nakładu pracy uczestnika (udział w zajęciach, aktywność itp.)	Obciążenie uczestnika [h]
Praca z nauczycielem akademickim	20
Praca własna studenta	5
Liczba punktów ECTS	1

SYLABUS

Nazwa kierunku kształcenia	Medycyna Pola Walki
Nazwa przedmiotu	Zaawansowane procedury na polu walki
Poziom kształcenia	Studia podyplomowe

Opis efektów kształcenia	
WIEDZA	<p>Zna i rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zależności między mechanizmem urazu a doбором środków terapeutycznych w warunkach pola walki • rodzajeostępów naczyniowych i śródkostnych oraz ich zastosowanie w resuscytacji urazowej • zasady stosowania preparatów krwiopochodnych w środowisku taktycznym (Fresh Whole Blood, Walking Blood Bank, płynoterapia hemostatyczna) • koncepcję przedłużonej opieki przedszpitalnej (PFC) oraz organizacji opieki medycznej na poziomie Role 1 / Role 2
UMIĘJĘTNOŚCI	<p>Potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przeprowadzić zaawansowaną ocenę pacjenta urazowego i zastosować odpowiednie procedury. • założyć dostęp dożylny lub doszpiczkowy oraz prowadzić kontrolowaną płynoterapię w warunkach ograniczonych zasobów • wykonać zaawansowane techniki zabezpieczenia dróg oddechowych • wdrożyć protokoły transfuzji w warunkach przedszpitalnych (krew pełna, komponenty krwi, środki zastępcze) • monitorować parametry życiowe (w tym za pomocą sprzętu polowego) i adekwatnie reagować na pogarszający się stan rannego • planować i organizować przedłużoną opiekę nad poszkodowanym w sytuacji braku natychmiastowej ewakuacji (PFC)
KOMPETENCJE SPOŁECZNE	<p>Jest gotów do:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podejmowania działań ratujących życie w warunkach ekstremalnego stresu, przy ograniczonych zasobach i czasie • pracy zgodnie z zasadami medycyny opartej na dowodach (EBM) • do ponoszenia odpowiedzialności za podejmowane decyzje medyczne, zarówno w kontekście klinicznym, jak i operacyjnym • budowania współpracy międzysektorowej z elementami ewakuacyjnymi, chirurgicznymi i logistycznymi w teatrze działań
Forma zajęć i liczba godzin wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego	<p>Zajęcia teoretyczne – 8 godzin Zajęcia praktyczne – 36 godzin</p>
Stosowane metody dydaktyczne	<ul style="list-style-type: none"> • Zajęcia praktyczne z użyciem тренаżerów, fantomów urazowych i symulacyjnego sprzętu medycznego

	<ul style="list-style-type: none"> • Scenariusze taktyczne w warunkach ograniczonego dostępu do zasobów. • Analiza przypadków klinicznych z misji bojowych i doświadczeń
Sposób weryfikacji efektów kształcenia uzyskanych przez uczestników	<ul style="list-style-type: none"> • Egzamin pisemny, obejmujący pytania zamknięte jednokrotnego i wielokrotnego wyboru • Udział w symulacjach i ocena działania zespołowego (peer review + instruktor)

Treści modułu kształcenia (program wykładów/warsztatów)	
Tematyka wykładów/warsztatów:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Triada śmierci: hipotermia, kwasica, koagulopatia – rozpoznanie i interwencja. 2. Dostępy naczyniowe i doszpicowe – kiedy, jak, czym? 3. Transfuzja na polu walki. 4. Zabezpieczenie dróg oddechowych. 5. Zaawansowana ocena i monitorowanie pacjenta. 6. Farmakoterapia w urazach bojowych – wskazania, dawki, dostępność. 7. Prolonged Field Care (PFC) – prowadzenie ранego przez wiele godzin bez ewakuacji. 8. Symulacje zaawansowane – od urazu do ewakuacji. 	
Wykaz literatury obowiązkowej i uzupełniającej	
Wykaz literatury obowiązkowej:	
<ul style="list-style-type: none"> • Advanced Tactical Paramedic Protocols Handbook, revised 11th edition • Pararescue Medical Operations Handbook, 8th edition, January 2021 • Ranger Medic Handbook, official 2025 Edition • Prolonged Casualty Care guidelines • Deployed Medicine online portal 	
Wykaz literatury uzupełniającej:	
Nakład pracy uczestnika studiów	
Forma nakładu pracy uczestnika (udział w zajęciach, aktywność itp.)	Obciążenie uczestnika [h]
Praca z nauczycielem akademickim	44
Praca własna studenta	31
Liczba punktów ECTS	3

SYLABUS

Nazwa kierunku kształcenia	Medycyna Pola Walki
Nazwa przedmiotu	Medyczne aspekty zagrożeń CBRNE
Poziom kształcenia	Studia podyplomowe
Opis efektów kształcenia	

WIEDZA	<p>Zna i rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podział oraz klasyfikacje środków ochrony indywidualnej stosowanych przez personel medyczny • symptomy zdarzeń o charakterze CBRNE • podstawowe rodzaje sprzętu wykrywczo-pomiarowego • patofizjologię oraz objawy kliniczne ekspozycji na czynniki CBRNE • postępowanie ratownicze oraz medyczne czynności ratunkowe w przypadku osób poszkodowanych narażonych na czynnik CBRNE • podstawowe rodzaje ewakuacji osób poszkodowanych ze strefy niebezpiecznej • działania ratownicze podczas dekontaminacji wstępnej osób poszkodowanych • modyfikacje systemów segregacji osób poszkodowanych podczas zdarzeń o charakterze CBRNE
UMIĘJĘTNOŚCI	<p>Potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • prawidłowo dobierać i użytkować środki ochrony indywidualnej • zidentyfikować zagrożenie CBRNE • prawidłowo dobierać i użytkować podstawowy sprzęt wykrywczo-pomiarowy • różnicować czynniki CBRNE ze względu na objawy kliniczne • wdrożyć odpowiednie postępowanie ratownicze i medyczne czynności ratunkowe wobec osób poszkodowanych narażonych na czynnik CBRNE • przeprowadzić ewakuację osoby poszkodowanej z strefy niebezpiecznej • wykonać dekontaminację wstępną skażonej osoby poszkodowanej • wykonać segregację osób poszkodowanych ekspozowanych na czynnik CBRNE
KOMPETENCJE SPOŁECZNE	<p>Jest gotów do:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uwzględnienia zagrożeń powodowanych przez czynniki CBRNE • bezpiecznego wykonywania czynności ratowniczych oraz medycznych czynności ratunkowych podczas zdarzeń CBRNE • prawidłowej komunikacji w środkach ochrony indywidualnej • wykonywania czynności ratowniczych podczas zdarzeń CBRNE
Forma zajęć i liczba godzin wymagających	Zajęcia teoretyczne – 4 godziny

bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego	Zajęcia praktyczne – 12 godzin
Stosowane metody dydaktyczne	<ul style="list-style-type: none"> • wykład z prezentacją multimedialną • pokaz • dyskusja • analiza przypadków
Sposób weryfikacji efektów kształcenia uzyskanych przez uczestników	Egzamin pisemny, obejmujący pytania zamknięte jednokrotnego i wielokrotnego wyboru

Treści modułu kształcenia (program wykładów/warsztatów)
<p>Tematyka wykładów/warsztatów:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Środki Ochrony Indywidualnej wykorzystywane przez personel medyczny 2. Identyfikacja zdarzeń o charakterze CBRNE 3. Patofizjologia obrażeń oraz objawy kliniczne ekspozycji na czynnik chemiczny, biologiczny, radiacyjny, nuklearny, wybuchowy 4. Ewakuacja osób poszkodowanych ze strefy niebezpiecznej 5. Dekontaminacja wstępna skażonych osób poszkodowanych 6. Badanie poszkodowanego według schematu M.A.R.C.H.E. „square” na podstawie wytycznych TCCC/TECC 7. Postępowanie ratownicze podczas zdarzeń z wieloma osobami poszkodowanymi – modyfikacje systemów segregacji poszkodowanych podczas zdarzeń CBRNE
Wykaz literatury obowiązkowej i uzupełniającej
<p>Wykaz literatury obowiązkowej:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Chemical, Biological, Radiological and Nuclear (CBRN) Injury Response. Part 1: Initial Response to CBRN Agents, Joint Trauma System Clinical Practice Guideline, 2018 • Chilcott R. P., Lerner J., Matar H., Primary response incident scene management. Guidance for the operational response to chemical incidents. Volume I: strategic guidance for mass casualty disaster and decontamination, second edition, 2018 • Currance L., P., Medical response to weapons of mass destruction, Elsevier Mosby 2005 • NATO standard AMedP-7.1 Medical management of CBRN casualties, Edition A Version 1, North Atlantic treaty organization allied joint publication, published by the NATO standardization office (NSO), NATO/OTAN, June 2018 • Podlasiński A., Stępa A., Zdarzenia masowe i konflikty zbrojne, PZWL, Warszawa 2022, wyd. 1 • Prehospital Trauma Life Support. Military edition, ninth edition, Jones&Bartlett Learning, 2021 • Red. nauk. Sztajnkrycer M., D., Roy E., International Trauma Life Support. Sytuacje dużego zagrożenia w środowisku taktycznym i cywilnym, Medycyna Praktyczna 2025 • Tactical Emergency Casualty Care, wyd. 2, Jones&Bartlett Learning, 2020 • Walter F. G., Schauben J. L., Klein R., Thomas R. G., Advanced Hazmat Life Support. Provider Manual, fifth edition, The University of Arizona, 2017
<p>Wykaz literatury uzupełniającej:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Chomiczewski K., Kocik J., Szkoda M. T., Bioterroryzm, PZWL, Warszawa 2002, wyd. 1 • Kowalczyk M., Rump S., Kołaciński Z., Medycyna katastrof chemicznych, PZWL, Warszawa 2004, wyd. 1 • Pod. red. Janiak K., Wójcik A., Medycyna zagrożeń i urazów radiacyjnych, PZWL, Warszawa 2005, wyd. 1 • Zieliński K., Brocki M., Janiak M. K., Wiśniewski A., Patologia obrażeń i schorzeń wywołanych współczesną bronią w działaniach wojennych i terrorystycznych, MON, Warszawa 2010, wyd. 1 • Prezentacja multimedialna
Nakład pracy uczestnika studiów

Forma nakładu pracy uczestnika (udział w zajęciach, aktywność itp.)	Obciążenie uczestnika [h]
	16
Praca własna studenta	59
Liczba punktów ECTS	3

SYLABUS

Nazwa kierunku kształcenia	Medycyna Pola Walki
Nazwa przedmiotu	Nawigacja w terenie
Poziom kształcenia	Studia podyplomowe
Opis efektów kształcenia	
WIEDZA	Zna i rozumie: <ul style="list-style-type: none"> • sposoby określania stron świata, kierunków i odległości • sposoby określania własnego położenia w terenie • rodzaje odwzorowań i siatek współrzędnych na mapach topograficznych • sposoby określania wysokości n.p.m., kierunku i kąta nachylenia stoku
UMIEJĘTNOŚCI	Potrafi: <ul style="list-style-type: none"> • posługiwać się mapą, busolą i kompasem • określić własne miejsce stania • orientować się według mapy w czasie marszu • odczytać i określić współrzędne punktów na mapie
KOMPETENCJE SPOŁECZNE	Jest gotów do: <ul style="list-style-type: none"> • współdziałania w grupie podczas orientacji w terenie, dzieląc się zadaniami i odpowiedzialnością za nawigację • wykazywania odpowiedzialności za bezpieczeństwo własne i innych podczas poruszania się w terenie podejmując decyzje uwzględniające dobro całej grupy • efektywnej komunikacji z członkami zespołu, jasno przekazując informacje dotyczące kierunku marszu, położenia i strategii dalszego działania.
Forma zajęć i liczba godzin wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego	
Zajęcia teoretyczne – 2 godziny Zajęcia praktyczne – 4 godziny	

Stosowane metody dydaktyczne	<ul style="list-style-type: none"> • wykład z prezentacją multimedialną • wykład problemowy • dyskusja • analiza przypadków • pokaz • ćwiczenia praktyczne
Sposób weryfikacji efektów kształcenia uzyskanych przez uczestników	Egzamin praktyczny

Treści modułu kształcenia (program wykładów/warsztatów)	
Tematyka wykładów/warsztatów:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Określanie stron świata 2. Określanie kierunków i odległości 3. Posługiwanie się busolą i kompasem 4. Określanie położenia punktów w terenie 5. Orientowanie się w czasie marszu 6. Formy i rzeźby terenu 7. Określanie położenia punktu na kuli ziemskiej 8. Pomiar kątów (azymutów) na mapie 9. Określanie współrzędnych punktów na mapie 10. Określanie wysokości n.p.m., kierunku i kąta nachylenia stoku 11. Określanie widoczności między dwoma punktami 12. Orientowanie mapy 13. Określanie własnego miejsca stania 14. Orientacja topograficzna 15. Orientowanie się według mapy w czasie marszu 16. Analiza i ocena terenu 	
Wykaz literatury obowiązkowej i uzupełniającej	
Wykaz literatury obowiązkowej:	
Wykaz literatury uzupełniającej:	
<ul style="list-style-type: none"> • Hans Otto Meisner – Sztuka życia i przetrwania • Raymond Mears – Podręcznik Sztuki Przetrwania • John Wiseman – SAS. Szkoła Przetrwania • Bronisław Dzikiewicz – Topografia • Prezentacja multimedialna 	
Nakład pracy uczestnika studiów	
Forma nakładu pracy uczestnika (udział w zajęciach, aktywność itp.)	Obciążenie uczestnika [h]
Praca z nauczycielem akademickim	6
Praca własna studenta	19
Liczba punktów ECTS	1

Nazwa kierunku kształcenia	Medycyna Pola Walki
Nazwa przedmiotu	Przetrwanie w warunkach przygodnych
Poziom kształcenia	Studia podyplomowe
Opis efektów kształcenia	
WIEDZA	<p>Zna i rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zasady wyznaczania priorytetów w sytuacji walki o przetrwanie • sposoby wykorzystania wyposażenia osobistego w survivalu • zasady tworzenia własnego zestawu przetrwania • zasady bezpiecznego pozyskiwania i przygotowywania wody w terenie • sposoby pozyskiwania i przygotowywania pożywienia w terenie • podstawowe węzły przydatne w survivalu • podstawowe zasady maskowania i skrytego poruszania się w terenie (z uwzględnieniem ochrony przed nowoczesnym sprzętem optoelektronicznym – nokto/termowizja)
UMIEJĘTNOŚCI	<p>Potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zbudować własny, indywidualny zestaw przetrwania • przygotować schronienie indywidualne lub grupowe w terenie przygodnym w różnych warunkach klimatycznych • rozpalić ogień za pomocą improwizowanych metod • pozyskać i uzdatnić wodę w terenie • pozyskać i przygotować pożywienie w terenie
KOMPETENCJE SPOŁECZNE	<p>Jest gotów do:</p> <ul style="list-style-type: none"> • odpowiedzialnego działania w sytuacjach zagrożenia, wykazując samodzielność i zdolność podejmowania decyzji w warunkach ograniczonych zasobów (woda, pożywienie, sen, środki łączności). • współdziałania w zespole w warunkach przetrwania, z poszanowaniem zasad bezpieczeństwa, hierarchii dowodzenia i ciągłości działania. • wykorzystywania dostępnego wyposażenia oraz improwizowanych środków z myślą o przetrwaniu własnym i grupy, w sposób zrównoważony, taktycznie uzasadniony i etyczny. • działania w sposób skryty i zdyscyplinowany w środowisku zagrożenia.

Forma zajęć i liczba godzin wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego	Zajęcia teoretyczne – 6 godzin Zajęcia praktyczne – 20 godzin
Stosowane metody dydaktyczne	<ul style="list-style-type: none"> • wykład z prezentacją multimedialną • wykład problemowy • dyskusja • analiza przypadków • pokaz • ćwiczenia praktyczne
Sposób weryfikacji efektów kształcenia uzyskanych przez uczestników	Egzamin praktyczny

Treści modułu kształcenia (program wykładów/warsztatów)	
Tematyka wykładów/warsztatów:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Priorytety w survivalu (PLWF) 2. Wykorzystanie wyposażenia osobistego w survivalu 3. Zasady przygotowania indywidualnego pakietu przetrwania 4. Budowa schronień w różnych warunkach pogodowych i klimatycznych 5. Ogień i ogniska 6. Pozyskiwanie i uzdatnianie wody 7. Zdobywanie i przygotowanie pożywienia 8. Podstawowe węzły przydatne w survivalu 9. Podstawowe sposoby maskowania i kamuflażu 10. Skryte poruszanie się w terenie 	
Wykaz literatury obowiązkowej i uzupełniającej	
Wykaz literatury obowiązkowej:	
Wykaz literatury uzupełniającej:	
<ul style="list-style-type: none"> • Hans Otto Meisner – Sztuka życia i przetrwania • Raymond Mears – Podręcznik Sztuki Przetrwania • John Wiseman – SAS. Szkoła Przetrwania • Bronisław Dzikiewicz – Topografia • Prezentacja multimedialna 	
Nakład pracy uczestnika studiów	
Forma nakładu pracy uczestnika (udział w zajęciach, aktywność itp.)	Obciążenie uczestnika [h]
Praca z nauczycielem akademickim	26
Praca własna studenta	0
Liczba punktów ECTS	1

Nazwa kierunku kształcenia	Medycyna Pola Walki
Nazwa przedmiotu	Symulacja medyczna
Poziom kształcenia	Studia podyplomowe
Opis efektów kształcenia	
WIEDZA	<p>Zna i rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • znaczenie i rolę symulacji medycznej w szkoleniu taktycznym i klinicznym zespołów bojowych • zasady budowy scenariusza symulacyjnego – komponenty, cele, warunki, wskaźniki sukcesu • protokoły oceny ранego w warunkach bojowych • związek między działaniem zespołu medycznego a czynnikami stresowymi, taktycznymi i środowiskowymi • standardy prowadzenia debriefingu – elementy analizy działań własnych i zespołu • różnice między symulacją niskiej, średniej i wysokiej wierności (low–mid–high fidelity) oraz ich zastosowanie
UMIĘJĘTNOŚCI	<p>Potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • działać skutecznie w zespole podczas zaawansowanych scenariuszy urazowych z elementami zagrożeń taktycznych • zastosować wiedzę medyczną i taktyczną w czasie ograniczonym i pod wpływem stresu (High Stress Simulation) • pełnić różne role w zespole i komunikować się skutecznie • analizować swoje działania i działania zespołu podczas debriefingu – wyciągać wnioski i wdrażać poprawki • obsługiwać symulacyjne systemy monitorowania, trenażery, manekiny urazowe i aplikacje AR/VR (jeśli dostępne)
KOMPETENCJE SPOŁECZNE	<p>Jest gotów do:</p> <ul style="list-style-type: none"> • krytycznej analizy swoich decyzji i przyjmowania informacji zwrotnej w duchu doskonalenia kompetencji zawodowych • przyjęcia odpowiedzialności za funkcjonowanie zespołu ratowniczego w sytuacjach kryzysowych • współpracy międzysektorowej (cywilno-wojskowej) i międzyzespołowej w sytuacjach masowych zdarzeń (MASCAL)

	<ul style="list-style-type: none"> • promowania kultury bezpieczeństwa, refleksji i uczenia się na błędach w zespołach bojowych i ratowniczych
Forma zajęć i liczba godzin wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego	Zajęcia teoretyczne – 20 godzin Zajęcia praktyczne – 20 godzin
Stosowane metody dydaktyczne	<ul style="list-style-type: none"> • Symulacje o wysokim poziomie realizmu z wykorzystaniem efektów specjalnych (pirotechnika szkoleniowa, charakteryzacja) • Debriefing prowadzony przez instruktorów z doświadczeniem bojowym i ratunkowym (AAR – After Action Review) • Rotacyjne ćwiczenia zespołowe (zmiennie role, zadania, cele operacyjne) • Ocena kompetencji przywódczych, komunikacyjnych i decyzyjnych na podstawie nagrań z symulacji
Sposób weryfikacji efektów kształcenia uzyskanych przez uczestników	Egzamin praktyczny: wykonanie scenariusza (zespół + indywidualna rola)

Treści modułu kształcenia (program wykładów/warsztatów)	
Tematyka wykładów/warsztatów:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Wprowadzenie do symulacji medycznej – cele, typy, warunki operacyjne. 2. Tworzenie scenariusza urazowego – struktura, dynamika, poziomy trudności. 3. Symulacje z użyciem trenażerów i manekinów – rany postrzałowe, urazy wielonarządowe, amputacje. 4. Scenariusze ewakuacyjne – MEDEVAC z pełnym zabezpieczeniem, komunikacją i MIST. 5. Stres symulowany – działania przy huku, dymie, hałasie. 6. Debriefing – analiza działań, ocena decyzji, elementy psychologii zespołu. 	
Wykaz literatury obowiązkowej i uzupełniającej	
Wykaz literatury obowiązkowej:	
<ul style="list-style-type: none"> • Dvanced Tactical Paramedic Protocols Handbook, revised 11th edition • Pararescue Medical Operations Handbook, 8th edition, January 2021 • Ranger Medic Handbook, official 2025 Edition • Prolonged Casualty Care guidelines • Deployed Medicine online portal 	
Wykaz literatury uzupełniającej:	
Nakład pracy uczestnika studiów	
Forma nakładu pracy uczestnika (udział w zajęciach, aktywność itp.)	Obciążenie uczestnika [h]
Praca z nauczycielem akademickim	40
Praca własna studenta	10
Liczba punktów ECTS	2